

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

**(10-74) - HABERLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜNE VE ÖZEL HAYATIN GİZLİLİĞİNE
YÖNELİK İHLALLERİN TESPİTİ VE ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEDBİRLERİN
BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

2 Nisan 2013 Salı

**(10-74) - HABERLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜNE VE ÖZEL HAYATIN GİZLİLİĞİNE
YÖNELİK İHLALLERİN TESPİTİ VE ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEDBİRLERİN
BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

2 Nisan 2013 Salı

---0---

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Hukuk Alt Komisyonunca Türkiye’deki ulusal gazetelerin genel yayın yönetmenleri ile Ankara temsilcilerinin haberleşme özgürlüğüne ve özel hayatın gizliliğine yönelik ihlaller hakkındaki görüşlerinin dinlenmesi	1:55

İ Ç İ N D E K İ L E R

	İİ	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM		1:55
Fikret BİLA (Milliyet Gazetesi Ankara Temsilcisi)		1:4, 5:6, 7, 8, 9:12, 13, 15:16, 17:18, 19:21
Mehmet S. KESİMOĞLU	Kırklareli	4:5, 6, 7:8, 29, 38, 45:47, 52, 54
Bilal UÇAR	Denizli	6:7, 8, 54
Hasip KAPLAN	Şırnak	8:12, 25:29, 42:45, 51
Namık HAVUTÇA	Balıkesir	12:13, 19, 31:32,

		47:48, 49:52, 53:54, 55
Yılmaz TUNÇ	Bartın	13:15, 16, 35:36, 37:38, 43, 46, 49:52, 55 16:17, 18
Fatih ÇİFTÇİ	Van	
Okan MÜDERRİSOĞLU (Sabah Gazetesi Ankara Temsilcisi)		21:25, 26:31, 32:33, 34:35, 36:37, 38
Erdal AKSÜNGER	İzmir	28, 34:35, 37:38
İlhan CİHANER	Denizli	33:34
Bülent KORUCU (Zaman Gazetesi Genel Yayın Yönetmen Yardımcısı)		39:42, 44:45, 46:47, 48:49, 53, 54:55

Açılma Saati: 15.16
Kapanma Saati: 18.14

BİRİNCİ OTURUM

2 Nisan 2013 Salı

Açılma Saati: 15.16

BAŞKAN : Şuay ALPAY (Elâzığ)

0

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, haberleşme özgürlüğüne ve özel hayatın gizliliğine yönelik ihlallerin belirlenmesi, tespiti ve bu ihlallere yönelik tedbirlerin belirlenmesiyle ilgili olarak Medis Araştırma Komisyonu -biliyorsunuz- daha evvel kurulmuştu. Komisyon çalışmalarını devam ettirirken, bu konuda, 27 Mart tarihli toplantımızda -yanlış hatırlımda kalmadıysa- iki alt komisyon kurma kararı verdi, biri hukuk alt komisyonu biri teknik alt komisyonu olmak üzere.

Hukuk alt komisyonu olarak, bir gün sonra ilk alt komisyon toplantımızı yaptık ve alt komisyonun çalışma usul, esaslarını arkadaşlarımızla müzakere ettik ve bu toplantıda aldığımız karar gereğince bütün Türkiye’de, Türkiye’nin tamamına hitap eden ve onu ihata eden yaklaşım içerisinde ulusal gazetelerimizin genel yayın yönetmenleri ya da Ankara temsilcilerinin komisyonumuza -varsa- paylaşacakları bilgileri sunması için davet edilmesine karar vermiştik ve bu kararımız doğrultusunda, yine, daha evvel bu konularla ilgili olarak, işte, istihbari faaliyetleriyle bilinen, kamu kurumlarında görev yapan ve topluma, kamuoyuna bir şekilde bu yönüyle de geçmiş ve böyle bilinen, böyle maruf ve meşhur olan uzmanlarla ilgili olarak -öyle ifade edelim- onların çağırılmasını ve bu arada, yine, ilgili bakanlık temsilcilerinin, özellikle bahse konu dinleme ve izleme cihazlarıyla ilgili olarak ithalat meselesini görüşmek ve onlarla ilgili bilgi almak üzere ilgili bakanlıklar temsilcilerinin çağırılmasına ve dinlenmesine karar vermiştik.

Alt komisyonun yaptığı ilk toplantı sonrasında, bugün bu toplantımızı yapıyoruz. Toplantı yeter sayısı var ve ben, bu sebeple toplantıyı açıyorum.

Bugün 3 ulusal gazetemizin Ankara temsilcisi ya da genel yayın yönetmenini, biz, misafir ediyoruz.

İlk olarak, Milliyet Gazetesi Ankara Temsilcisi Sayın Fikret Bila’yı davet etmiştik ve böyle bir bildirimde bulunmuştuk. Sağ olsunlar, onlar da bu davetimize icabet ettiler ve –varsa- bilgilerini, görgülerini, bu konudaki izlenimlerini ve yine, somut şeylerle ilgili olarak belge, bilgi anlamında, müktesebatlarında var olan hususları bizimle paylaşmaları konusundaki davetimizi kabul edip geldiler. Ben kendilerine, komisyonum adına da “Hoş geldiniz.” diyorum ve teşekkür ediyorum.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Ben teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN - Öncelikle, aldığımız karar gereğince, çalışma usul ve esasları malum, İç Tüzük'le belirleniyor, biz davet ettiğimiz misafirimizi komisyonun çalışma alanı, sahası belli, bununla ilgili olarak misafirimizi dinliyoruz, bilgilerini paylaşıyoruz ve sonrasında da soru-cevap kısmına geçiyoruz.

Sayın Bila, bu konuda arkadaşlarla aldığımız karar gereğince toplantıyı bir saat öngördük. Bunun yarım saatini sizin sunumunuza ayıracız. Tabii, tolerans eşliğimiz var o konuda, yani artı-eksi itibarıyla.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Yok, sağ olun.

BAŞKAN - Sonrasında da, sunuma bağlı olarak da soru-cevap yapmayı düşünüyoruz.

Benim ilk etapta, kısaca söyleyeceklerim bunlar.

Buyurun.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın komisyon üyeleri; efendim, tabii, bu haberleşme özgürlüğünün engellenmesi konusu Türkiye'de bir süredir gündemde olan bir konu. Toplumda telefonların dinlenmesi konusunda, özellikle, yaygın bir endişe olduğu gibi bir izlenim var. Bunu bazı sivil toplum kuruluşları, siyasi partilerimizin sözcüleri de zaman zaman dile getiriyorlar. Medyamızda sık sık bu konudaki endişe de haber olarak dile getirildi. Bu durumda, toplumda oluşan bu duyarlılığın, bu endişenin, tabii, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bir araştırma komisyonu marifetiyle incelenmesi bence çok yararlı olacaktır. Bu, zaten haberleşmeyi meslek olarak edinmiş basın bakımından da beklenen, talep edilen bir konuydu. Bu bakımdan çalışmalarınızın başarılı olmasını diliyorum. Bu amaçla da basın olarak elimizden gelen yardımı, gayreti göstermeyi de görev bildiğimi ifade etmek istiyorum.

Tabii, Türkiye'nin içinden geçmekte olduğu sürecin teknoloji ve hukuk konusunda bazı gelişmeler yaşadığını söyleyebilirim bir tespit olarak. Teknolojinin hızı çok yüksek. Dolayısıyla, hukukun zaman zaman teknolojinin gerisinde kalmasından kaynaklı sorunlar yaşadık. Ancak son dönemde, özellikle Avrupa Birliği Hukuku'na uyum anlamında çıkarılan yasalarla, aslında, bu açıkların büyük ölçüde giderildiği kanaatindeyim. Özellikle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8'inci maddesinde haberleşme ve özel hayatın gizliliği korunmuş bir konudur ve Anayasa'mızın 20'nci maddesi de hemen hemen aynı ifadelerle haberleşmeyi ve özel hayatın gizliliğini anayasal güvence altına almış bulunuyor. Ancak, her iki uluslararası ve ulusal düzenlemelerde de bazı istisnalar var. Bu özgürlüğün, haberleşme özgürlüğünün ancak ulusal güvenlik söz konusu olduğunda, kamu emniyeti söz konusu olduğunda yargı kararıyla sınırlanabileceği şeklinde bir hüküm var. Bu hüküm bizim Anayasa'mızda da var ve daha sonra düzenlenen ilgili kanunlarımızda da var.

Aslında, tabii, tartışmalı konu şu: Hukuki çerçeve belli olmasına rağmen Türkiye'de yaşanan problemin büyük ölçüde uygulamadan kaynaklandığını söyleyebiliriz, yoksa düzenlemelere baktığımızda Avrupa Birliği Hukuku'yla birebir uyumlu bir düzenleme söz konusu.

Onu şöyle özetleyebilirim: Demin ifade ettiğim gibi, anayasal istisna olarak ulusal güvenlik, kamu emniyeti, kamu düzeni gibi ölçüler var, ancak bu özgürlük yine bu çerçeve içerisinde, işte, göçmen kaçakçılığı, kasten adam öldürme, işkence, cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı, uyuşturucu, parada sahtecilik, örgüt kurma, fuhuş, ihaleye fesat karıştırma, rüşvet, suçtan kaynaklı mal varlığını aklama, silahlı örgüt, casusluk, silah kaçakçılığı, zimmet, kaçakçılık, kültür ve tabiat varlıklarına karşı hareket suçlarında dinleme kararı verilebileceğini kanun vazederek aslında yargıcın karar verme çerçevesini de çizmiş oluyor. Dolayısıyla, bu suçları takip zorunlu hâlde ise bu dinlemenin yapılabilmesi lazım. Bunun da ölçüsünü, yine, yasa koyucumuz başkaca bir şekilde delil elde etmenin mümkün olmadığı hâllerde telefon dinlemesi yapılabileceğini söylüyor. Dolayısıyla, bizim bütün meselemiz acaba bu yasal kurallara uyuluyor mu uyulmuyor mu noktasında çıkıyor.

Neden böyle bir kuşkuya sahibiz? Yani, basın olarak şunu söyleyebilirim, bir gazeteci olarak: Tabii, gündemimizde önemli yer teşkil eden çok büyük davalarda özellikle, birtakım telefon dinlemeleri tapelerinin basına yansıdığını biliyoruz. Bunun, tabii, bu hukuki düzenleme içerisinde dışarı sızdırılmaması konusunda hüküm var ancak buna rağmen basında yer alması iki yönlü olumsuz etki yaratıyor. Birincisi, telefonu dinlenen kişinin özel hayatının kamuoyuna yansması, ki bu da anayasal bir suç oluşturuyor. İkincisi de, o konuşmanın içeriğine göre, zaman zaman toplum nezdinde belki itibarsızlaştırılması gibi birtakım etkiler doğurabiliyor, ki bu tamamen Anayasa güvencesi altında olan kişi hak ve özgürlüklerine, özel hayatın gizliliğine aykırı bir durum yaratıyor. Böyle bir eleştiri var, toplumda genel olarak kabul gören bir eleştiri bu.

İkincisi de, tabii, kolluk güçleri ve yargı mekanizmamızın yasayla yükümlü olmasına rağmen bu çalışmaları gerekli gizlilikte yapmadığını ortaya koyuyor. Buna bağlı olarak yapılan bazı yorumlarda esasen suçu önleme, suçu ve suçluyu takip etme amacından çıkarak zaman zaman siyasal veya başka amaçlarla da telefon dinlemenin bir yöntem olarak kullanıldığını görüyoruz. İkinci büyük eleştiri de bu, ki hâlâ günümüzde de bu eleştiri sürüyor. Dolayısıyla, ben kendi deneyimlerimden yola çıkarak sorunun uygulamadan kaynaklandığını düşünüyorum. Eğer bu tespitim doğruysa bunun önlenmesinin de ancak yine idari denetimle ve yargı denetimiyle olması gerektiğini düşünüyorum.

İdari denetim, tabii, bu mekanizmayı yürütmekle görevli olan kamu görevlilerinin kendi amirlerince, kendi idareleri içerisinde hiyerarşik olarak denetlenmeleri, belki idari soruşturmayla kendi hukukları içerisinde bunun önlenmesine çalışılması, diğer taraftan mağdur durumda olan kişilerin de yargı yoluyla haklarını aramaları söz konusu olabilir.

Ayrıca, tabii, uygulamada sorumluların saptanması konusunda bir problem var diyebilirim. Örneğin, işte, "İnternet'e düştü." diye bir kavram gelişti Türkiye'de, ki yani hem İnternet ortamının güvenilirliği veya toplumdaki yeri bakımından olumlu bir tarif değil hem de orada adı geçen insanlar bakımından "bir yere" düşmek kavramı olumlu gibi tarif değil. Bunun önlenmesi konusunda bugüne kadar yapılan başvuruların bir sonuca bağlanmadığını görüyoruz. Yani bu tür görüntü veya dinlemeleri

İnternet ortamına koyan kişilerin veya faillerin bulunamadığı ve yargıya çıkarılmadığını görüyoruz. Bu hukuki bir sorun mudur, teknik bir sorun mudur, bu konuda bir fikrim yok ama böyle bir tespit var. Bu konuda, bugüne kadar henüz ortaya çıkartılmış bir fail yok veya yargıya çıkartılmış bir sorumlu yok. Belki bu noktaların bu komisyon çalışmasında yeni düzenlemelerle veya önerilebilecek mekanizmalarla doldurulması gerekebilir. Çünkü gerçekten de mağduriyet yaratan bir durumla karşı karşıyayız.

Aslında benim mevzuatı sizlere tekrarlamama gerek yok diye düşündüğüm için diğer ilgili kanunlardaki hükümleri tekrar okumayacağım ama benim tespitim bu sorunun bir uygulama sorunu olduğu, Türkiye'nin şu anda mevzuatında bir açık bulunmadığı, bir ihtiyaç bulunmadığı ve Avrupa Birliği Hukuku'yla da birebir uyum sağladığı yönünde. Dolayısıyla, uygulamaya dönük bazı önlemlerin geliştirilmesi, belki, bu şikâyetlerin ortadan kalkmasına katkıda bulunabilir.

Sayın Başkan, benim sunuş olarak söyleyebileceklerim, şimdilik, bu kadar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Öyle mi efendim? Çok kısa bir sunum ama Sayın Bila.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Konunun özü bu diye düşündüm Sayın Başkan.

BAŞKAN - Anladım.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Belki sorularla konu açılabilir diye düşünüyorum.

BAŞKAN - Şimdi, tabii, arkadaşlarımızın soruları olacak. Soruları söz isteme sırasına göre mümkün mertebe ben, tabii, vermeye çalışacağım. Sonra belki ben de birkaç ilave soru sorup ondan sonra toparlayabilirim.

Sayın Kesimoğlu, evet.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Fikret Bila'ya da hoş geldiniz diyorum.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Teşekkür ederim efendim.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Sunumundan ve katkılarından dolayı da teşekkür ediyorum.

Dikkatle dinledim. Herhâlde yarım saatlik süreyi doldurmak zorunda değil diye düşünüyorum. Kendisi de erken bitirdi.

Sayın Bila, siz telefonunuzun dinlendiğini düşünüyor musunuz ya da böyle bir bilgiye sahip misiniz? Nasıl böyle bir yargıya vardınız, bunu nasıl anladınız? Sizi hangi kurum, kuruluş ya da gayriresmî kişiler dinliyor ya da dinlemiş olabilir? Bunun önlenmesi için sizce nasıl bir yapı kurulmalı? Eğer siz de bu yasa dışı dinlemeden rahatsızlık duyuyorsanız bunun önüne geçmek için önerebileceğiniz bir model, bir yapı var mı?

İkincisi, “Bir basın mensubu önce gazetecidir.” ilkesinden baktığımızda ve “haber kaynağının gizli tutulması” açısından baktığımızda sizin önünüze böyle bir bilgi gelse ya da sizin biraz önce kullandığınız ifadeyle İnternet’e böyle bir bilgi düşmüş olsa, görüntü düşmüş olsa bunu kullanmayı düşünür müsünüz? Kullandınız mı?

Son sorum da, böyle bir konuda, bu değerlendirme içerisinde olan basın mensupları hakkında neler söyleyebilirsiniz bize?

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Evet, teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Ben de, ilk, telefonumun dinlendiği konusunda resmî veya gayriresmî bir bilgiye sahip değilim. Bugüne kadar bana böyle bir bildirim yapılmadı. Resmî olarak da yapılmadı ki hani yine hukukumuzla göre eğer hâkim kararıyla telefon dinlenmişse ve bir suç unsuru görülmemişse o kayıtların on gün içerisinde yok edilmesi ve dinlenen kişinin de savcılık makamınca bildirilmesi gerekiyor.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklardı) - Benim kastettiğim gazeteciler.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA - Evet, yani, resmî olarak böyle bir bilgiye sahip değilim, gayriresmî olarak da böyle bir bilgiye sahip değilim. Telefonumun dinlendiğini düşünüyorum muyum? Genel olarak herkesin düşündüğü kadar ben de dinleniyor olabilir diye düşünüyorum çünkü çok yaygın bir endişe bu. Ayrıca, gazetecilerin özellikle haberleşmeyle, iletişimle ilgilendikleri için yasa dışı dinleme yapanlar tarafından izlenebilecek kişiler olduğunu, dinlenmesi istenebilecek kişiler olduğunu düşündüğüm için böyle bir düşüncem var ama buna ilişkin somut bir tespitim, somut bir endişem olmadı bugüne kadar. Onun için, ben de telefonumu herhangi bir kısıtlama yapmadan kullanıyorum. Nedeni de şu: Tabii, bizler için telefon bizim işimizin bir parçası. Bence telefon gazetecilerin bir üretim aracı, teknolojinin getirdiği bir üretim aracı. Dolayısıyla, işinizi yaparken, üretim aracınızı kullanırken onu kısıtlamanız zaten işinizi iyi yapmamanız gibi bir sonuç doğurabilir. Ben de o riski üstlenmemek için, herhangi bir sınır ve kısıtlama yapmadan normal kullanıyorum telefonumu.

“Bu tür dinlemelerin önümüze gelmesi hâlinde haberleştirilmesi gerektiğine inanıyor musunuz?” şeklinde soruya gelince: Ben, doğrusu haberleştirmememiz gerektiğini düşünüyorum yani haberleştirmeyi yanlış buluyorum. Özellikle yasa dışı elde edilmiş olan bu tür tape’lerin gazeteler, televizyonlar tarafından kullanılması yasa dışı dinlemeyi yapanların amaçlarına hizmet eden bir sonuç doğuruyor, kişi hak ve hürriyetlerini tecavüz mahiyetinde bir nitelik taşıyor ve kişinin itibarsızlaştırması konusunda -çünkü genellikle bu tür dinlemelerde, bu tür yönler oluyor- biz de katkı vermiş oluyoruz. Bu bakımdan, haberleşmenin gizliliği Anayasa güvencesi altında olduğu için bunun haberleştirilmemesi gerektiğini düşünüyorum. Ayrıca, bunun da suç olduğu zaten belli çünkü Ceza Kanunu’ muzda da bunun karşılığı var yani yayın yoluyla bunun kullanılmasında öngörülen cezanın yarı miktarında artırılması hükmü var. Bu bakımdan ben gazeteci olarak bunun doğru olmadığını düşünüyorum.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Bu tape’leri yani İnternet’e düşen bilgileri, görüntüleri değerlendiren meslektaşlarınız konusunda uyarı...

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Evet, ben yayınlar konusunda yanlış yapıldığını düşünüyorum.

Tabii, şunu da ilave etmek lazım: Ben Ankara temsilcisiyim. Gazetelerin de çalışma mekanizması dikkate alındığında, bir haberin gazeteye konulup konulmamasına Ankara temsilcileri ve Ankara büro muhabirleri karar verme yetkisine sahip değiller. Bu, İstanbul’da yazı işleri heyetinin yetkisinde olan bir konudur. Dolayısıyla, bir heyet kararıyla gazeteye konuluyor veya konulmuyor. Hani, benim gazetemde de çıkmış olabilir böyle haberler ama bu onun doğru yapıldığı anlamına gelmez veya benim...

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Yani, sizin kişisel düşünceniz bunun doğru olmadığı yönünde.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Doğru olmadığı kanaatindeyim, kullanmaması gerektiğini düşünüyorum ben.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Evet, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Uçar.

BİLAL UÇAR (Denizli) – Sayın Bila, tekrar hoş geldiniz.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Teşekkür ederim.

BİLAL UÇAR (Denizli) – Siz tabii ki, Türkiye’de yakın tarihe de tanıklık eden çok önemli bir gazetecisiniz. Türkiye’nin antidemokratik süreçlerinde bizzat gazeteci olarak tecrübeleriniz var ve bilgi kaynaklarınız da Türkiye’de çok ciddi -yani yazılarınızla bunu zaten ortaya koyuyorsunuz- saygın. Sayın Kesimoğlu birazcık o konuya girdi ama şimdi, bugüne kadar, gerek siyasilerin gerekse başka bir sebeple şahısların itibarsızlaştırılması noktasında yasa dışı elde edilen gerek ses kayıtları gerekse görüntüler bir şekilde önce gazetelere ulaşıyor ve daha sonra İnternete veyahut da yine gazetelerin İnternet sayfalarına veya gazetelere taşınıyor, televizyonlara taşınıyor aynı haber ajansının. Sizin de tespit ettiğiniz gibi, failer de bugüne kadar maalesef bulunamadı. Burada faileri bulamama noktasında kamu töhmet altında ve herkes yasa dışı dinlendiği endişesiyle yine kamuyu töhmet altında bırakıyor. Burada basın hakikaten bir öz eleştiri içine, sürecine girmesi gerektiğini söylüyorsunuz ama yakın tarihte birçok kayıtlar basın yoluyla daha geçen yıllarda -ki biz Ceza Kanunu’nun 134’üncü maddesinde geçen sene değişiklik yaptık, hatta o zaman da tartışıldı basın özgürlüğüne müdahale midir, değil midir diye, “müdahale” diyenler oldu- bu yasa dışı görüntü ve ses kayıtlarını yayınlayanlara ceza yoktu, yayınlara da ceza getirdik ve geçen seneki o yasal değişikliktten sonra cidden bu kesildi.

Şimdi, tabii ki haber kaynağınız gizli, bu konuda sorgulamak haddimiz değil ancak basına bunlar geliyor. Gelirken resmî kurumlardan mı geliyor veyahut da yasa dışı sayılan... Yani kurumlardan geliyorsa görev ihmalı vardır, görevin kötüye kullanılması vardır, görev zafiyeti vardır ama

kurumlardan gelmiyorsa kimlerden gelebiliyor? Gazeteciler bu bilgileri nereden alıyor? Bu konuda biraz daha hakikaten bir bilginiz, bir tecrübeniz varsa bizimle paylaşsanız sevinirim.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Tabii, teşekkür ederim efendim.

Efendim, tabii, haber alma, haber kaynakları çok çeşitli. Bizim çalışma sistemimizde - özellikle büyük gazetelerde- aslında birçok alanın uzman muhabirleri vardır ve bu muhabir arkadaşlarımızın yıllar süren emekleri sonucunda oluşturdukları hem resmî kaynaklar vardır hem de gayriresmî kaynaklar vardır. Dolayısıyla, bir haberi somut olarak bazen kendi çabalarıyla resmî bir kaynaktan elde etmeleri de mümkün veya o alanda çalışan, o alanla ilgilenen ama resmî görev taşımayan bir kaynağın da o bilgiyi edinmesi mümkün yani önce dışarı sivil bir alana çıkması, oradan gazeteye gelmesi de mümkün. Genellikle, böyle, değişik, dolaylı yollar da kullanılıyor yani bire bir tek kaynaktan haber geldiği gibi değişik kaynaklardan da gelebiliyor. Onun için, bu sorunuza böyle somut olarak cevaplamam çok zor. Yani, bizim çalışma sistemimiz şudur: Eğer haber değeri olan bir konu ise sabah toplantısında bunlar konuşulur, her alanın muhabirine “Sen şuna bak, buna bak.” diye görev verilir, muhabir kendi önerebilir “Ben böyle bir konuyu çalışayım veya çalışıyorum.” diye fakat ilke olarak haber kaynağı sorulmaması olduğu için, bu bizim içimizde de geçerlidir yani biz de eğer habere güveniyorsak, haberin doğru olduğunu en az iki kaynaktan doğrulatarak geldiğine inanıyorsak muhabirimizi de haber kaynağını açıklaması konusunda biz de zorlayamayız. Ama, dediğim gibi, uzmanlık alanlarında genellikle o muhabir arkadaşlarımızın hem resmî kurumlar içinde hem de onların dışında o alanla ilgili siviller içinde de kaynakları vardır. Gündeme göre, konjonktüre göre, olaya göre nereden haberin geldiği ve nereden alınabildiği konusu değişiyor. Onun için somut olarak yani resmî olarak birileri getiriyor, bizim önümüze koyuyor dememiz de zor. Öyle gelen haberlerde vardı, işte yani “sızdırma” dediğimiz haberler öyle olur. Sizin yoğun çabalarınızla, belki günler, haftalar, hatta aylar süren çalışma sonrasında haber kaynağının belki vermek istemediği bir konuya ulaşmanız da mümkün olabilir. Böyle örnekler verebilirim yani.

BAŞKAN – İlave bir şey mi var Sayın Kesimoğlu?

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Bir soru soracaktım.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Benim sorum sayın konuğumuza değil de Sayın Bilal Uçar’a olacak.

Biraz önce ben sorusunu dikkatle dinlerken sanki yasa dışı dinlemeleri yapanlar kamu kurumu ve kuruluşları değilmiş gibi bir algıya kapıldım, bir yargıya vardım. Ben mi yanlış anladım yoksa geçen hafta ben toplantılara katılmadım, yasa dışı dinleme yapan kişi ya da kuruluşları biz öğrendik de onun için mi kamuyu dışarıda tutuyoruz? diye bir soru sorma ihtiyacı hissettim.

BAŞKAN – Yok, bir kanaatine varmış değiliz, müzakereler devam ediyor.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Ama ben biraz önce Sayın Uçar’ın sözlerinden öyle bir yargıya vardım. Sanki yasa dışı kişiler dinliyor da kamuya fatura kesiyorlar gibi anladım.

BİLAL UÇAR (Denizli) – Sayın Kesimoğlu, hayır, bu konuda direkt töhmet altında kalan kurumlar. Yani, bu konuda sorum kurumlardan mı yoksa dışarıda başka bir örgüt, şebeke... Yani, onu kast ederek sordum. Yoksa, burada kurumların avukatlığını yapmak benim haddim değil.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Evet, Sayın Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bila, hoş geldiniz.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Teşekkür ederim Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu, önemli bir konu gerçekten. Toplumun bütün kesimlerini ilgilendiren bu konuda, bu araştırmanın sonucunda -ki bir araştırma yapıyoruz neticede- alınacak önlemleri belirlemeye çalışırken medyanın yazılı ve görsel olarak rolünün çok önemli olduğunu düşündük. Hele hele son zamanlarda, medya sadece gazetecilik, televizyon vesaire alanında değil aynı zamanda, medya patronları enerji, maden, uluslararası ilişkiler alanında da çalışıyor. Yatırımların büyük çoğunluğu da o. Bir: Bu yanıla baktığımız zaman net, bir tarafı asla suçlamak veya bir tarafla ilgili bir şey sormak değil. Türkiye’de medya dinliyor mu? Yani, İngiltere’de biliyorsunuz bir olay yaşandı - telekulak skandalı- 2005’te Murdoch olayında, dinlemişler bazı kişileri özel olarak. Haber kaynağı anlamında sormadım bunu.

İki: Bunu dinleme kapasitesi var mı medya gruplarının? Çünkü, piyasada o kadar, çok rahat her şey satılıyor ki. Tabii ki kamu sorumlularının dinlemeleri var, önleyici, adli vesaire bir de bunun dışında var. Bu, bir yanı. İkinci yanı, basın mensuplarına kod adları takılarak yapılan dinlemelere tanık olduk. Mehmet Altan’a bilmem ne kod adını, bilmem A gazetecisine, yazarına bilmem ne kodunu vererek yapılan dinlemelere. Yakın zamanda, 2008’de istihbaratın Milliyet’in santralini dinlediğinde istihbarat üst uzmanlarının açıklamaları oldu. Bir: Dinliyor mu? Dinlerken, bunu camianıza, gazetenize sormuyorum ben, genel olarak 76 milyonluk bir ülkedeyiz... Böyle bir eğilim hissediyor musunuz? Medyada bazı kesimler bir dinleme, izleme gayreti içindedir.

İki: “Dinleniyor mu?” konusu. Burada haber kaynakları saklı tutuluyor genellikle, gizli tutuluyor. Peki, gayrimeşru olunca kaynak ne olacak? Basın etik kurallarınız, Konsey kararları bu konuda yeterli caydırıcılığa sahip mi?

“Akredite gazetecilik”, “andiçlama” askerî vesayet döneminde çok sıkça karşımıza çıkan bir durum ve bu dönemlerde, maalesef, çok tanınmış gazeteci -rahmetli Birand dâhil- andiçlama olayları istihbari bilgilere dayandırıldı. Camianızda bunun kaynağı konusunda bir fikir oluştumu?

Dünya basın suçlarında rekoru kırıyoruz, 1'incilik bizde. En çok tutuklu gazeteci bizde. İktidar her ne kadar kabul etmese de bunların yüzde 90' ının gizli dinleme kayıtları üzerinden, yaptıkları habercilik üzerinden tutuklandığına tanık olduk. Birkaç davayı arkadaşlar da izleme imkânı buldular. Basın, medya aslında bir tarafta kurbanı, bir tarafta da kaynağı alıp kullanıyor yani böyle bir çelişkili durum var. Bu durum karşısında bazı ülkeler önlemler almışlar: "Dinleme hiçbir şekilde delil olamaz." diye önlem almışlar, bazı ülkeler "Sadece mahkeme kararıyla dinleme olabilir." demişler, bazı ülkeler sadece "Yürütmenin vereceği bakanlık emriyle dinleme olabilir." demişler, farklı da denetim metotları koymuşlar.

Özet sunuşunuzun özeti: "Gizli dinlemenin kaynağı uygulama." dediniz. Evet, bizim de gördüğümüz, Jandarma, Emniyet, TİB ve MİT. Hiç kimse, hiçbir güç buradaki dinlemeleri kontrol edemiyor. Biz, milletvekili olarak dinlenip dinlenmediğimizin farkına varmayı bırakın, cevabını, ipucunu, karinesini bile alamadık.

Bu çerçevede, ben öğrenmek istiyorum. Yakın dönemde hakikaten çok değerli görevleriniz oldu. Demokrasimizi ilgilendiren bir durum var, adaletimizi ilgilendiren bir durum var, kişilik haklarını, haberleşme özgürlüğünü ilgilendiren bir durum var, bir de haksız rekabeti doğuran bir durum var. Bu konuda bize neler söyleyebilirsiniz?

Teşekkür ederim.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Evet, teşekkür ederim Sayın Kaplan.

Efendim, birinci sorunuzdan başlayayım. Basının böyle bir çalışma yöntemi yok diye biliyorum yani dinleyerek haber elde etme gibi bir yöntemimiz yok. Böyle bir teknolojimiz de yok ama belki şu kayıtla bunu söyleyebilirim, hani kendi gazetem, mensup olduğum yayın grubu adına bunu söyleyebilirim: Biz dinleme cihazı teknolojisine sahip değiliz, ayrıca yöntem olarak da böyle bir yol kullanmıyoruz, kullanmayı da ben etik bulmuyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Diğerleri kullanıyor, dinliyor olabilir mi? Yani, koluğa yakındır yapar, araç almıştır, makine almıştır yapar.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Ben, efendim, yani, kullanmadıkları kanaatindeyim çünkü basın etik ilkelerine aykırı, ayrıca yasaya da aykırı. Ama, hani sadece kendi adıma, gazetem adına konuşabilirim derken onu söylemek istedim. Hani, kendi grubumu biliyorum, çalışma yöntemini biliyorum ama yine de diğer meslektaşlarımızın da böyle bir yöntem kullandıklarını sanmıyorum çünkü bizim kullandığımız, geleneğimizde olan bir yöntem değildir, etik olarak da değildir, pratik olarak da değildir. Onun için, böyle bir teknoloji de örneğin benim gazetemde yok. Yani, biz dinleyerek haber üretmiyoruz, almıyoruz, böyle bir yöntem kullanmıyoruz diyebilirim Milliyet adına.

Diğer sorunuz: Milliyet'in santralinin dinlendiği konusunda bir iddia gündeme gelmişti ancak bu iddia böyle tam kanıtlanarak takip edilen bir iddia da olmadı. Oradaki tartışma dinlemenin bir santrali de kapsayıp kapsamayacağı konusunda yapılmıştı ve bizim yetkililerden aldığımız bilgi, yasal çerçeveye içerisinde santralin dinlenemeyeceği şeklindeydi. Çünkü santralden...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bizim araştırmalarımızda ilk öğrendiğimiz, en kolay şeyin santral dinleme olduğu Sayın Bila.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Yani, böyle bir tartışma yapılmış ve böyle bir sonuca bağlanmıştı.

Şimdi, efendim “akredite gazetecilik”, “andıçlama” diye bir soru sordunuz. Şimdi akredite gazetecilik kavram olarak tabii açıklanması gereken bir kavram. Hani bu bir gazetecinin bir kaynağa bağımlı biçimde çalışması anlamında değildir yani bu uluslararası bir kavramdır ve o alanı izleyen gazetecilerle o kurumun arasında, o kurumun karar verdiği ve o kurumun çalıştığı gazeteleri veya gazetecileri belirlediği bir yöntem. Dünyada da uygulanan bir yöntemdir akredite olmak. Ama, bu hani şu manada anlaşılmalıdır: Akredite gazeteci, akredite olduğu kaynağın her dediğini yapmak zorundadır, oradan aldığı her haberi doğru varsaymak zorundadır. Böyle bir şey yok. Sadece, o alanı izleme izni bulunan gazeteci anlamına gelir. Andıçlama hadisesi de zaten yasa dışı bir uygulamadır. Örneğini verdiğiniz rahmetli Birand'la ilgili Şemdin Sakık'ın ifadelerine ek yapılmak suretiyle basın tarihimize geçen andıçlama olayında ben de aynı görevde buluyordum ama Milliyet gazetesi böyle bir haber kullanmadı, böyle bir haberi manşet yapmadı, Milliyet'in Ankara bürosuna böyle bir haber de gelmedi,

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bizim araştırmamız sadece temsil ettiğiniz Milliyet'le ilgili sınırlı değil, medya alanıyla ilgili de tecrübeleriniz var. Akın Birdal vuruldu, şeyler vuruldu...

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Evet, bu şey kullanıldı yani diğer gazeteler ve televizyonlar tarafından.

Ben orada şunu söyleyebilirim Sayın Kaplan, şimdi, yönetici olarak gazetede ve deneyimli bir olarak: Yani, bir haber önümüze geldiği zaman elbette bunun doğruluğunu mutlaka check etmek zorundayız. Yani, ilk gelen haber mutlaka doğrudur diye bir önyargımız olmaz, aksine, bize verilen eğitim, doğru olduğu bariz olsa bile o haberi yeniden birkaç kaynaktan check edilmesidir. En azından Milliyet böyle çalışır, Abdi İpekçi geleneği olarak da bilinir bu. Bir haberde akla, mantığa uymayan bir yön varsa bunun özellikle araştırılmasında fayda vardır. Örneğin, bu söylediğiniz haber de bu açıdan mutlaka araştırılması gereken bir haberdir bana göre. Yani, meslektaşlarımızın terör örgütüne yardım ettiği, ondan para aldığı gibi çok ağır bir iddianın mutlaka check edilmesi, belgelenmesi ve muhataplarına sorulması gerekirdi diye düşünüyorum. O dönemde basın bu özeni göstermemiştir. Kaldı ki o dönemde bu yayını yapan sorumlu meslektaşlarımızın da bir öz eleştiri yaptığını hatırlıyorum,

burada yanlış yaptıklarını, doğru davranmadıklarını da ifade etmişlerdir. Dediğim gibi, kötü bir örnektir basın etiği bakımından söz konusu andıç olayı.

Tabii, bu basın suçlarıyla ilgili tespitinize, sorunuza şu yanıtı vermek istiyorum: Gazetecilik gerçekten özgür olmalı, sansür söz konusu olmamalı ki zaten Anayasa'mızda da güvence altına alınmıştır. Haber vermek, haber almak, toplumu aydınlatmak, kamuoyunu bilgilendirmek görevi aslında bir yönü itibarıyla bir kamu görevi sayılmalıdır ve anayasal güvence altında bulunmalı ve uygulanmalıdır. Dolayısıyla, gazetecilerin bu faaliyetlerinden dolayı tutuklanmaları kabul edilemez. Zaten Türkiye'ye yöneltilen önemli eleştirilerden biri de budur. Gazetecilik yapmak, fikir yazmak, haber almak, kitap yazmak, bunlar suç olamaz demokratik bir ülkede diye düşünüyorum. Bu bağlamda, gazetecilik faaliyetleri ve gazetecilik sıfatları sebebiyle tutuklanan, tutuklu yargılanan gazetecilerin çağdaş, ileri demokrasiye ve demokratik hukuk devleti ilkelerine uygun bir sistemde yaşamadıklarını söyleyebiliriz. Türkiye'nin bu bakımdan mevzuatını gözden geçirmesi gerekir diye düşünüyorum, gazeteciler açısından söylüyorum bunu.

Tabii, uygulamada nasıl problem çıkıyor? Ben şu aşamayı önemsiyoruz çünkü hukukumuz yeterli: İşte, bir yargıcın, bir kişinin dinlenmesi talebinde bulunan savcının talebini incelerken yine sadece şekil yasallıkla yetinmemesi gerektiğini düşünüyorum. Yani, bir talebin altında hâkim imzası varsa onu hemen uygulamaya koyuyoruz. Aslında, o talebin içerisinde kimin dinleneceği, niye dinleneceğinin gerekçeleriyle beraber yer alması gerekiyor. Yine, kanunumuza göre çok kuvvetli bir şüphe olması gerekiyor ve yine kanunumuza göre başka yoldan delil elde edilmesinin mümkün olmaması gerekiyor. Bütün bu nitelikleri taşıyıp taşımadığına yargıcın her kişi için ayrı ayrı bakması gerekir, bu özeni göstermesi gerekir diye düşünüyorum. Bazı uygulamalardan biliyoruz ki yargıçların bu incelemeyi yapmadıklarını veya yapmaya vakit bulamadıklarını, önlerine gelen talepleri imzaladıklarını, o arada bazı telefon numaralarının aslında hakkında karar alınmamış kişilere ait olarak o listeye sıkıştırıldığını. Bu yönlü haberler de çıktı ve kanıtlandı bunlar. O hâlde "uygulama aşaması" derken yargıçlarımızın, savcılarımızın yasaya uygun bir şekilde bu talepleri yasanın öngördüğü şekilde yerine getirmeleri ve dinleme dışında başka bir yol kalmadığını kanıtlamaları gerekir ki bugün konuştuğumuz sorunlar olmasın yani işin başlangıç sürecinde yargı mekanizmasının daha titiz olması gerekir diye düşünüyorum.

Efendim, haber kaynağının tabii "gayriyasal olması" gibi bir tabir kullandınız. Hani, oradan tam ne kastettiğinizi anlamadım ama yasa dışı yoldan elde edilmiş...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – "Gayriyasal", "gayrimeşru" ikisini de kullandım.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – "Gayrimeşru" dediniz, evet.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani birinin kasetini buluyor, tak, yayınlamaları gerekmiyor. Bu basit bir örnek üzerinden.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Evet, ona karşı olduğumu açıklamışım zaten Sayın Kaplan. Yani, onun yapılmaması gerekiyor, yayınlanmaması gerekir diye düşünüyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Havutça, buyurun.

NAMİK HAVUTÇA (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bila, hoş geldiniz. Teşekkür ederiz verdiğiniz bilgiler için.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Hoş bulduk, sağ olun.

NAMİK HAVUTÇA (Balıkesir) – Şimdi, az önceki sunumuzda düşüncelerinizi ifade ederken sorunun uygulamadan kaynaklandığını ifade ettiniz. Şimdi, ben bununla ilgili size... Bugüne kadar uygulamayla ilgili gerçekten dediğiniz gibi, iktidarı eleştiren, muhalif olan gazetecilerin gözaltına alındığı, haklarında davaların açıldığı, davaların iddianamelerinde davayla alakasız telefon görüşmelerine yer verildiği... Örneğin, gazeteci Nedim Şener'in 550 sayfa tutan siyasetçi, bürokrat, gazeteci ve iş adamlarıyla yapılan ve iddianamede herhangi bir itham ya da atıfta bulunmayan 271 ayrı telefon görüşmesi delil klasöründe yer aldı. Buna benzer birçok dava oldu. Sizler, herhangi bir konuda kaleme alacağınız konuya hazırlık yapmak ya da bilgilere ulaşmak ya da bilgileri doğrulamak için birçok görüşmeler yapıyorsunuz haber kaynaklarınızla. Bu görüşmeler esnasında telefonlarınızın dinlendiğini, bu dinlemelerin bir gün herhangi bir davanın iddianamesinde yer alabileceğini ve bunu düşünerek yazılarınızda ya da haberlerinizde otosansür uyguluyor musunuz?

Ve bir gazeteci farkında olmayarak yasa dışı dinlemeleri yapanların ya da yasal dinlemenin haber kaynağı olabilir mi? Örneğin, Taraf gazetesinin dinlenmesinde, MİT'in, gittiğimizde bize yaptığı açıklamada, Mehmet Altan'a duyulan saygı ve teknik takibin amacı, yazarı araması muhtemel isimleri dinlemek olarak bize açıklandı. Mehmet Altan'ın dinlendiğini, kod adıyla dinlendiğini ve yazarı araması muhtemel isimleri dinlemek olarak bu ifade edildi ve MİT'in İstanbul 5. İdare Mahkemesi Başkanlığına gönderdiği savunmada "Davaya konu somut olayda istihbari faaliyete konu asli unsur davacı Mehmet Altan değildir. Dinlemeye konu telefon bizihi kullanım nedeniyle değil, bu telefona gelmesi kuvvetle muhtemel istihbari önemi haiz çağrı, aramalar çerçevesinde dinlemeye alınmıştır." MİT'in ifadesi bu, mahkeme tutanaklarında. "Dinleme talep yazısında açık kimliliğinin yer almaması, kod ismin belirtilmesi mahkemeyi yanıltmak amacını taşımamakta, aksine, konunun önem ve hassasiyeti nedenine dayanmaktadır." denilmektedir.

Şimdi, hem demin söylediğim çerçevede haber kaynaklarıyla görüşülmesinde, gazetecilerin suçu önleme amaçlı dinlemesinde MİT'in Mehmet Altan'a yaptığı bu uygulamaların Türkiye'de haberleşme özgürlüğünü, basın özgürlüğünü nasıl etkileyeceğini düşünüyorsunuz? Mehmet Altan

olayında olduğu gibi hükûmete muhalif, NATO'ya muhalif, mevcut yapıya muhalif gazetecilerin Türkiye'de özgürce gazetecilik yapabileceğine inanıyor musunuz.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA – Sayın Milletvekili, böyle bir baskının basın özgürlüğünü olumsuz yönde etkileyeceğini veya etkilediğini söyleyebiliriz çünkü bu genel bir endişe ve kaygı. O nedenle, ben meslektaşlarımızın da elbette telefonla konuşmaktan kaçınmadıklarını, istinabe edemeyeceklerini ancak, kendilerine göre daha dikkatli konuşuyor olabileceklerini düşünüyorum. Ben kendi adıma da şunu söyleyebilirim: Hani biz... Demin ifade ettim, telefon bizim üretim aracımız. Dolayısıyla, bizim yaptığımız telefon görüşmelerini haber için yaptığımız konuşmanın seyrinden anlaşılır. Belki bunun anlaşılmasını daha net kılmak için özen gösteriyoruz diyebiliriz. Yani, haber için aradığımızı belki belirten veya o anlama gelecek ifadeler kullanarak o diyalogu öyle sürdürmek özeni gösteriliyordur diye düşünüyorum çünkü bunu ben zaman zaman yapıyorum konuştuğum kaynağın niteliğine göre. Özellikle, konuştuğum kaynağın da dinlenme olasılığı yüksekse, hani haber için aradı mı, alınan bilginin haber açısından değerlendirilebileceğini ifade ederek bunu bu mahiyette yapıldığını ifade etmeye çalışıyorum ama bir otomatik baskı oluşturunca psikolojik olarak diye düşünüyorum çünkü şu da kamuoyuna yansdı: Hani bazı telefon görüşmelerinde aslında geçmeyen ifadelerin sonradan ilave edilebildiği teknik olarak iddia edildi. O konuda uzman olmadığım için bir fikrim yok ama o tür yayınlar okudum. Yani, gerek bilgisayarlara gerek cep telefonlarına yapılmamış görüşmelerin yapılmış gibi işlenebildiği veya o tür kanıtların oraya yüklenebildiği gibi iddialar var. Böyle bir ortam var ama bu teknoloji içerisinde tabii telefon konuşmasından da vazgeçemeyeceğimiz için bunu kendi kendimize böyle demin ifade ettiğim belki açıklayıcı ifadelerle yürütmeye çalışıyoruz.

Tabii –demin, ben aslında burada okudum- yasanın öngördüğü çerçeveye baktığımızda, yani göçmen kaçakçılığı, terör, terör örgütü, uyuşturucu kaçakçılığı gibi sebeplerle dinleme kararı verilmesi gerekir. Tabii, o arada dinlenmesine karar verilen ve yasanın öngördüğü şekil şartları yerine getirilmiş aramalar yapılırken karşı tarafın da hakları ihlal edilebiliyor. Yani, siz bir kişiyi dinlerken onunla konuşan kişinin de hakkını çiğnemiş oluyorsunuz, eğer bu konuşmayı kamuoyuna yansıtırsanız suç unsuru bulunmadığı hâlde. Bu bakımdan –demin de ifade etmeye çalıştım- bu tür kamuoyuna yansıtma çabalarında suçu önlemeye veya suçu takip etme dışında bir amaç güdüldüğü çok açık oluyor. Bu da dediğim gibi hem yasaya aykırı bir faaliyet hem de etik bir faaliyet değil.

BAŞKAN – Sayın Tunç, buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de Sayın Bila'ya hoş geldiniz diyorum, açıklamalarından dolayı çok teşekkür ediyorum. İletişimin denetlenmesi konusunda hukuki çerçevenin uluslararası hukukla, Avrupa Birliği müktesebatıyla uyumlu olduğunu ifade ettiniz. Sorunun uygulamadan kaynaklandığını söylediniz. Evet, hukuki çerçeve noktasında eksiklikler tamamlandı. Yalnız 2005 öncesiyle 2005 sonrasını da burada

hatırlamakta fayda var. 2005'ten önce, iletişimin denetlenmesi noktasında mevzuatımızda bir denetim mekanizması yoktu. Denetim mekanizması olarak Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı kuruldu. TİB kurulmadan önce, kolluk ve istihbarat teşkilatları herhangi bir kontrole tabi olmadan bir dinleme kararını kendileri direkt telefon şirketler ile irtibat kurarak yapabiliyorlardı. Tabii, burada da suistimale açık bir durum söz konusuydu ve suistimallerin olduğunu da geçmişteki örnekleriyle gördük. Özellikle, şu anda Ergenekon'da bir kısmı yasa dışı dinlemeden yargılanan sanıklar var, şüpheliler var. Ancak, sizin Ergenekon davası sürecinde de yazılarınızı takip edebildiğimiz kadarıyla, burada Ergenekon sürecini eleştiren yazılarınıza daha çok şahit oluyoruz.

Özellikle, 2000 öncesi denetim mekanizmasının olmadığı, dinlemenin kolluk ve istihbarat teşkilatları tarafından çok rahat yapılabilirdiği o dönemde, özellikle 28 Şubat sürecinde yasa dışı dinlemelerin ve fişlemelerin yoğun olduğunu hepimiz biliyoruz ve bu konuda mağdurların da serzenişleri olduğunu biliyoruz ama o mağdurların sesinin sizin yazılarınızda ve grubu olduğunuz gazetelerde çok yankılanmadığını hatta yer verilmediğini de görüyoruz.

Dinleme tutanaklarının yayınlanmaması noktasında görüş ifade ettiniz, "Yayınlanmaması gerekir." dediniz. Evet, doğru ama buna rağmen birçok basın yayın kuruluşumuz üçünü yargı paketindeki düzenlemelere kadar bu dinleme tutanaklarını yayınlıyorlardı, yasal dinlemeleri de yasal olmayan dinlemeleri de yayınlıyorlardı, burada görev yaptığınız gazete Milliyet de dâhil buna.

Tabii, şunu söylemek istiyorum: Yasa dışı dinlemelerle ilgili bu kadar endişenin... Öyle ifade ettiniz, yoğun bir endişe var, herkes dinlenildiğini zannediyor. Ee, o zaman, kamu menfaati açısından bir kerediğine olsa bu yasa dışı dinlemeyi yayınlayan gazeteler haber kaynağını açıklasa ne olur? Yani, İmralı tutanakları olarak iddia edilen tutanaklar yayınlanabiliyorsa, bir kerediğine, nereden aldınız bu yasa dışı dinleme tutanağını, bize bir açıklayın, bu dertten kurtulalım, yani bu endişelerden kurtulalım. Aldığınız yeri mutlaka biliyorsunuzdur. Yani gazeteciler olarak bu konuda kamuya karşı bir sorumluluğunuz olduğunu hissediyor musunuz?

Bir de, kamuoyunun gündemine getirilen birçok örnek olay var. Geçen yasama döneminde Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteri Önder Sav'ın yasa dışı dinlenildiği yönünde kıyamet koparıldı, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanından tutun bütün yetkililer Önder Sav'ın yasa dışı dinlenildiği yönünde feryadı figanı bastılar. Ancak, daha sonra olayın başka bir boyutu olduğu ortaya çıktı, ondan sonra da kimse konuşmadı, hiç kimsenin sesi çıkmadı. Yani bu konuda dinlemelerin bu şekilde yapılabileceğini de düşünüyor musunuz? Cumhuriyet Halk Partisinin yöneticilerinin, Algan Hacaoğlu'nun, Sayın Mesut Değer'in, ki bunlar Ergenekon davası karşıtı olarak bilinen siyasetçiler o dönemde, genel merkezde görev yapıyorlardı ve onların odalarında böcekler bulundu, ortam dinleme cihazları bulundu, bu, basına yansıdı. O zamanki Cumhuriyet Halk Partisi yöneticileri yine "İktidar bizi dinliyor." dediler, feryat figan basıldı, bütün gazetelerde haberler oldu. Daha sonra, bu ortam cihazlarıyla ilgili... Kimler buraya yerleştirdi, nasıl yerleştirildi? Polisin soruşturmasına da izin

verilmedi, “Biz, kendi içimizde hallederiz.” dediler ama sonucundan hiçbir haberimiz yok. Basın olarak bunları merak etmiyor musunuz, ne oldu bu dinleme cihazları? İktidar dinletmişti, Cumhuriyet Halk Partisi bu böcekleri ne yaptı. Bununla ilgili bir merakınız yok mu?

Edirne Belediye Başkanı Hamdi Sedefçi’nin televizyonunda dinleme cihazı bulundu. O zaman, yine, Cumhuriyet Halk Partisinin yöneticileri “Bütün belediye başkanlarımız dinleniyor, milletvekillerimiz dinleniyor.” dedi, daha sonra olayın farklı bir şey olduğu ortaya çıktı ama olay kapandı.

Yani, burada eleştirilerin bir dinleme paranoyasına dönüştüğünü tahmin ediyor musunuz?

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA - Teşekkür ederim Sayın Milletvekilim.

Efendim, tabii, gazetecinin haber kaynağını açıklamaları, dediğim gibi, bizim meslek etik ilkelerimize uygun olmaz. Ancak, dediğiniz konuda şu yöntem uygulanabilir, bir ilke kararı alınabilir: Yasa dışı yoldan elde edilmiş bu bilgi ve belgeler yayınlanmayabilir. Yani, gazete olarak, muhabir olarak bununla ilgilenmezsiniz, size böyle bir bilgiyi, belgeyi getiren veya getirmeyi taahhüt eden kişiyle irtibat kurmazsınız, getirmiş olsa bile yayınlamazsınız. Yani gazeteler böyle bir şey yapabilirler.

Bazı konularda, aslında, dünyada da örnekleri vardır, gönüllü iş birliği olarak ifade edilebilir. Basın yayın organlarının yöneticileri bir araya gelerek bazı etik ilkeler belirleyebilirler ve bu etik ilkelere de uyarlar pratik olarak. Yani, bu, kanuni bir zorlamaya dayanmaz ama gönüllü bir iş birliğine dayanabilir.

Örneğin, terörle mücadelede zaman zaman hem Türkiye’de hem de yurt dışındaki yayın organları böyle uygulamalar yapmışlardır. Hani, dinleme veya yasa dışı yolla elde edilmiş bilgi ve belgenin kullanılmaması konusunda yazılı veya görsel basının yöneticileri bir araya gelip gönüllü bir iş birliği yaparak bir etik ilke koyarak bunu uygulayabilirler. Böylece, belki, bu yol biraz daha kesilmiş olur.

İkinci olarak, etkin olduğunu benim de gözlediğim bir olay... Tabii, cezai yaptırımlarının konulması, ki üçüncü yargı paketinde geldi ve az önce Sayın Başkan da ifade etti, o hükümden sonra bu tür yayınlarda bir azalma oldu, tamamen kesilmemiş olsa bile. Belki, hem bu dinlemeyi yapanlar hem de bunları yayınlayanlar bakımından cezai yaptırımlar artırılabilir, bu da etkili olur diye düşünüyorum.

Tabii, anlattığınız örnekler çok çeşitli somut olaylarla ilgili. Her bir olayı ayrı ayrı değerlendirmek lazım. Elbette, gazetecilikte “fıkrî takip” diye bir olay vardır. Önemli bir kişinin veya kurumun dinlenmesinin haber değeri olur. Örneğin, Başbakanın da dinlendiği, onun da konutunda veya ofisinde böcekler çıktığı şeklinde haberler oldu. Ancak, o tespit edilen böcekleri bizim takip etmemiz fiziken çok zor. Çünkü, ilgili kurumlar alıyorlar, incelemeye götürüyorlar. İçerideki yapılan muameleyi takip edip ortaya çıkarmamız çok kolay değil gazetecilik faaliyeti bakımından ama fikir olarak

genellikle fikrî takip konsepti içinde gazeteciler bu olayları takip ederler. Ama bunları önlemek adına – dediğim gibi- kaynağın açıklanması yine basın meslek etik ilkelerine uygun gelmez diye düşünüyorum.

Tabii, usule uyulmamasına zaman zaman eleştiri oluyor yargılamalarda. Çünkü, usul hukuku aslında davanın esasını korumaya dönük hükümlerdir. Onlara uyulmadan yapılan işlemlere dönük eleştiriler gündeme geliyor.

“Hangi haber hangi ölçüde yer alıyor, yer almıyor?” gibi bir soru sordunuz pek yansıtmıyor diye. Tabii, her gazetenin bir yayın anlayışı, bir yayın politikası vardır, her gazete her yayın kuruluşu ona uygun yayın yapar veya ona uygun yayın yapmayı gözetir. Onun için, bazı haberler büyüyebilir, bazı haberler küçülebilir. Ama hani neden ilgilenildiği soruluyorsa, “Niye merak etmiyorsunuz?” anlamında ifade ettiniz. Bizim mesleki öğretimiimiz içerisinde söyleyebileceğim belli başlı üç temel ölçü vardır, bir olayın veya durumun haber değeri taşıması veya taşıdığı haber değerinin yüksek veya düşük olmasını belirleyen.

Bunlardan birincisi genellik ilkesidir. Eğer, bir olay veya durum toplumun geneline ilgilendiriyorsa haber değeri yüksektir, bu tür haberlerin manşet olma olasılığı yüksektir. Böyle bakabiliriz olaylara.

İkinci bir ölçü, yine bizim literatürde söyleyebileceğimiz aykırılık ilkesidir. Bir olay veya durum hayatın normal akışına aykırıysa haber değeri taşır. Hayatın normal akışına uygunsu da haber değeri taşır ama aykırı olan daha cazip bir haber oluşturur. Yani, günde belki binlerce uçak uçuyor veya gitmesi gereken havaalanına varıyordu ama sadece düşen uçak haber olur. Bu mantığı anlatmak için bunu izah ediyorum. Onun için, aykırılık derecesine göre haberleri değerlendiririz.

Ve tabii, üçüncü bir önemli ölçü de popülerlik ölçütüdür, ilkesidir. Konu veya kişi popülerse o haberin haber değeri yüksek olur. Onun için, bazı belki dinlenen kurumlar o anlamda bu ölçüte uymuyordur, az haber olmuştur. İşte Başbakan gibi, Cumhurbaşkanı gibi, Ana Muhalefet Lideri gibi, önemli bir sivil toplum kuruluşu gibi, yargı gibi çok önemli kurumlarda bu tür faaliyetler daha büyük haber olmuştur ama her birinin tabii ayrı ayrı o alanın muhabiri tarafından fikrî takip ilkesi gereğince takip edilmesi gerekir Sayın Milletvekilim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çiftçi, buyurun.

FATİH ÇİFTÇİ (Van) - Öncelikle teşekkür ediyorum.

Sayın Bila, hoş geldiniz.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA - Hoş bulduk.

FATİH ÇİFTÇİ (Van) - Arkadaşlarımız soracağımız birçok şeyi ifade ettiler zaten ancak ben birkaç konu ifade etmek istiyorum, daha doğrusu bir iki konu.

Tabii ki, yasa dışı dinlemeler ülkemizin gündeminde gerçekten de çok yoğun yer tutmaktadır. Sizin de ifade ettiğiniz gibi, herkes kendisinin dinlendiği noktasında böyle bir paranoya

oluşturan ortam oluşmuştur. Bu konuda bugüne kadar yapmış olduğumuz dinlemelerde, tespitlerde kamu kurum ve kuruluşları genelde yaptıkları her şeyin yasal mevzuata uygun olduğunu ifade etmekte. Az önce sizin de ifade ettiğiniz gibi, mühtesebatımız Avrupa Birliğine uyumlu bir hâle gelmiştir AK PARTİ Hükümetleri döneminde. Yasal olarak bakıldığında, her şey sanki tamamıyla mevzuata uygun, ancak uygulamadan sıkıntılar olduğunu ifade ettiniz. Bunun giderilmesi noktasında, siz idari denetim ve yargısal denetimin mutlaka yapılması gerektiği yönünde düşüncelerinizi ifade ettiniz. Fakat idari denetime bakıldığında, hakikaten, kurumları incelediğimizde, kurumlara gittiğimizde, birçok yerden denetimler yapılmakta fakat bugüne kadar... Yargısal denetime de bakıldığında, mutlaka bir hâkim kararı gerektiği, şekil birtakım tespitlerin yapıldığı kamu kurum ve kuruluşlarının hiçbir sıkıntısı olmadığı, her şey usulüne uygun yaptıkları yönünde bize verilen bilgiler hep bu yönde geldi bugüne kadar. Bunları daha somut olarak nelerin yapılabilceği noktasında uygulamadaki bu sorunların ortadan kalkması... Siz uzun yıllardır tecrübesi olan, kamuda da çalışmış, daha sonra da Türk basınında önemli hizmetleri olan bir gazetecisiniz. Somut olarak neler yapılabilir bu konuların giderilmesinde?

Diğer bir konu da, yine, tabii ki, sizce bu dinlemeler... Daha doğrusu, yasal dinlemelerde sorun yok, zaten sıkıntı yok, bunların şekli de bellidir, kanunun açık verdiği çerçevede yapılmaktadır. Yasa dışı dinlemelerin veya toplumu bu hâle sokan bu yapılanmanın devlet içerisindeki illegal örgütlenmelerden mi kaynaklandığı, yoksa dışarıdan özel insanların mı dinlediği noktasında veyahut da birtakım siyasi çekişmelerden mi kaynaklandığı noktasında kanaatinizi, gözlemlerinizi öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA - Şimdi, Sayın Milletvekili, öncelikle, demokratik hukuk devletinin iyice yerleşmesiyle ilgili bir olay, bir kültür olayı olarak da ben görüyorum. Yani, görev bilinci ve görev kültürü... Bütün kurumlar ve o kurumların mensupları sadece kendi görevlerini görev sınırları içerisinde yerine getirirlerse bu tür sorunlarla karşılaşmayız. Hani, demin ifade ettim, bu tür düzenlemelerin amacı suçu ve suçluyu takip etmek. Hatta belki suçu işlemeyen önce engel olmak, önleyici bir tedbir almak gibi görülüyor. Görevi bu olan kolluk kuvvetinin bir yargı kararına dayanarak böyle bir dinlemeyi yapma ihtiyacı duyduğu zaman sadece suçla ilgili bu ihtiyacı duyması lazım. Teknolojik olanaktan özel merakını gidermek için veya özel siyasi amacına hizmet etsin diye kullanmaması gerekiyor, bunun çok ağır bir cezaya bağlanması gerekiyor diye düşünüyorum, idari açıdan böyle.

İdareye bu yetkiyi veren yargı mekanizmasının da çok titiz davranması lazım bu onayı verirken, çünkü bunun bir hâkim kararıyla olması gerekiyor. Çok acil hâllerde savcı karar verebiliyor ama yirmi dört saat içerisinde yine hâkimin huzuruna gitmesi gerekiyor. Dolayısıyla, yargı mensuplarımızın, yargıçlarımızın yasanın öngördüğü tüm şartları tek tek incelemesi gerekir. Demin ifade ettim, okudum, o suçlarla ilgili olması, başkaca yoldan delil elde edilmesinin mümkün olmadığının

kanıtlanmış olması gibi, bu detayları gözeterek ve böyle toplu olarak değil de talepleri o talebin içerisinde yer alan her kişi bakımından her durumu ayrı ayrı inceleyerek karar vermesi gerekir. Bu ihlallerin yapılması hâlinde de mutlaka yüksek bir cezai yaptırım olmalı ki, caydırıcı bir yönü olsun diye düşünüyorum, alınacak önlemler bunlar gibi geliyor aklıma.

FATİH ÇİFTÇİ (Van) - Pardon, bir de sizin kanaatiniz nedir? Yani, bu dinlemeler noktasında, özellikle, kamu kurum ve kuruluşları zaten yasal olarak her türlü en ufak bir sıkıntısı olmadığını, bütün dinlemeleri istediğinde mahkemelerden usulüne uygun kararlar alabildiklerini bize ifade ettiler. Ancak, toplumda da çok yoğun bir kanaat var dinlenildiği noktasında. Sizin kanaatiniz, bir gazeteci olarak, bu dinlemelerin kimler tarafından yapılabildiği ve devlet içerisinde illegal örgütlenmelerden mi kaynakladığı, yoksa dışarıdan uluslararası örgütlenmelerin mi müdahil olduğu veya özel kişilerin mi yaptığı noktasında, hatta siyasi çekişmelerden kaynaklı şeylerden... Az önce arkadaşlarımızın vermiş olduğu birtakım örnekler vardı, bunlardan yola çıkarak bu konudaki genel kanaatiniz?

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA - Evet, tabii, aslında, hepsi olasılık dâhilinde diye düşünüyorum Sayın Milletvekilim. Çünkü, bazı yabancı servislerin de bu tür faaliyetlerde bulunduğu şeklinde de haberler, bazı tespitler oldu, o tür davalar da yaşandı.

Tabii, bu tür faaliyeti yürüten kurumların doğaları ve yasaları gereği gizli bir tarafları var. Yani, gerek emniyet hizmetlerinde gerek millî istihbarat hizmetlerinde gerek askerî hizmetlerde yani istihbarat çalışması yapmaya yetkili kurumların, zaten adı üzerinde gizli çalışmaları gereken yönler var. Dolayısıyla, o kurumları da çok iyi tanıma imkânımız bizim yok. Bu bakımdan, hani “Şu amaçla şu kurum şunu yapıyor.” dememiz çok zor.

Bir dönem istihbarat kurumlarımız arasında amaç birliği olmadığı, bazen amaç çatışmalarının yaşandığı, hatta birbirlerine karşı etkinlik kurma anlamında faaliyetler gösterdiği gibi haberler ve bazı bulgular da kamuoyuna yansımıştı. Daha sonra istihbarat birliğinin sağlandığı, istihbarat kurumları arasında uyuma ulaşıldığı, bunu sağlayacak yasal düzenlemeler yapıldığı, birleştirildiği gibi haberler oldu. Dolayısıyla, hangi kurum içerisinde olursa olsun demin ifade ettiğim çerçevede yanıt vermem mümkün.

Kanunun yüklediği görev dışında bir amaçla hareket edenler olabilir. Bu siyasi de olabilir, kişisel olabilir, çıkar amaçlı olabilir, bütün bunların tespiti de yargının görevidir diye düşünüyorum. Yani, bu kurumların içerisinde bu denetimi yapmak, hem idare denetimiyle mümkün, hem yargı denetimiyle mümkün ve hatta daha üst aşamada Parlamento denetimiyle de mümkün. Belki, bu Komisyonun işlevinden biri de o olabilir, bu tür araştırmayı da yürütebilir.

BAŞKAN – Sayın Havutça, buyurun.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) - Sayın Bila, şimdi, kamuoyunda “Ergenekon” diye “Balyoz” diye, “KCK”, “Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği”, “Hopa davası”, “Erzincan davası”, “Aziz Yıldırım şike olayı...”

Şimdi, bu davalarda, sadece belli bilgilerin, haberleşme özgürlüğünün ve özel hayatın ihlalini gideren bilgilerin basında sadece belli medya gruplarında haberlerin yer aldığını, örneğin mahkemelerde Ergenekon davasında, Balyoz davasında Oda TV davasında gizlilik kararı sebebiyle avukatlara bile verilmeyen bilgiler basının belli yapısında yer aldı.

Şimdi, buradan akla şu soru geliyor ve hepimizin merak ettiği şey de şu, biz bunu MİT’e, emniyete, jandarmaya soruyoruz, “Efendim böyle bir şey yok.” ama dava dosyasında delil olarak var.

Şimdi, bunlar resmî olarak yapmıyor ise belli medya organlarında bu haberler nasıl yer alıyor, bu bilgileri kim servis ediyor?

Şimdi, emniyetin içerisinde bir tarikatçı yapılanmadan söz ediliyor. Bu tarikatçı yapılanmadan, nereden bu bilgiler gidiyor? Yani sizin kanaatinizi soruyorum. Yani doğrudan belki şeyiniz olmayabilir ama sayın meslektaşım, milletvekili arkadaşım dedi ki: “Biz bir paranoya içerisinde miyiz? İşte Önder Sav dinlenmiyor da öyle mi zannediyor?” Ama bir paranoya olmadığı tüm siyasi parti gruplarının ortaya koyduğu bir gerçek karşısında, Başbakanın da itirafı karşısında -kendi dinlendiğiyle ilgili- bunun paranoya değil, somut bir gerçek olduğu ortada.

Uğur Dündar’ın dinlenmesi, Sayın Cihaner’in dinlenmesi, YARSAV Başkanı, Emine Ülker Tarhan’ın dinlenmesi, Anayasa Mahkemesi Üyesi Osman Paksüt’ün dinlenmesi, Osman Kaçmaz’ın dinlenmesi, hepsi dinlendi bunların, paranoya mı gördü bu insanlar?

Bir de, neden bu insanlar sadece bu haberler belli basın organlarında yer aldı? Mesela, diğer gazetelerde bu haberler niye yer alamadı? Bu arkadaşlar eksik gazetecilik mi yaptı? Yani nedir bu gizli güç, kimdir, nedir? Sizin bu konudaki kanaatiniz ne?

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA - Evet, Sayın Milletvekilim, tabii, haberlerin hangi gazetelerde yer alacağı konusunda şunu söyleyebilirim: Tabii, haber kaynağının amacına ve ilişkilerine bağlı bir olaydır bu. Bazen bir gazeteye verilir, bazen diğer gazete buna ulaşabilir. Gazetecilik bakımından bunu eleştirebilecek bir noktada değilim ama haber kaynağı mutlaka bir şeyi hedefleyerek eğer haberi veriyorsa bu bir sızdırma haberse bir şey hedefleyerek veriyor demektir ve onun haber değeri varsa ve o haberi yayınlayabileceğine inandığı bir yayın organı varsa onu tercih eder, o haber kaynağının amacına bağlı bir olaydır.

O bakımdan, hani, gazetecilik yönü itibarıyla ayrı bir konudur o ama haber kaynağı bakımından durum böyledir. Eğer, orada bir ortak siyasal hedef varsa, ortak bir ekonomik hedef varsa, o haberin yayınlanmasından başka amaçlar güdülüyorsa o haber kaynağı tarafını ilgilendiren bir şeydir. Ama gazeteci tarafını ilgilendiren olay, bunun, bu haberin doğru olmasıdır.

Demin anlattığım ölçülere uyan bir nitelik taşıyorsa ona göre, büyüklüğüne veya küçüklüğüne göre yer alır ve dönem dönem de bu tür ulaşılması zor haberlerin yansıtıldığı gazeteler, televizyonlar değişir, konjonktüre bağlı bir olaydır diyebilirim ama gazeteci olarak bundan hareketle böyle bir siyasi tespit yapmamız belki bizim görevimiz değil ama demin de ifade ettim, böyle bir Komisyonun kurulmuş olması, bu çalışmanın sonunda belki sizin sorularınıza da cevap verecek sonuçlara ulaşabilir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, ben de o kanaatteyim.

Şimdi, ittifakla kurulan bir Komisyon biliyorsunuz. Yani, Mediste grubu bulunan bütün siyasi partiler bu konuda ortak bir kanaat, bir irade ortaya koydular. Ve bu Komisyon niçin var? Bu sebeple, de burada, bu masa etrafında bulunan bütün Komisyon üyelerimizin de kesinlikle gerçeğin fotoğrafının ortaya konulması noktasında azami bir gayret ve çabası var, bundan hiç kimsenin tereddüdü olmadı.

Sayın Bila, 2000 ve 2001 yılları arasında “Bilgi Güvenliği Yasa Tasarısı” diye bir tasarı çalışmış yaptığım araştırmalara göre. Çok önemli bazı hazırlıklar da yapılmış ve başında da bir DSP’li Milletvekili arkadaşımızın bulunduğu...

Sonra, her nasılsa bu akamete uğramış 2000 ve 2001 yılları Bilgi Güvenliği Yasa Tasarısı... Bu konuda bilginiz var mı, bu hazırlıklarla ilgili, niye akamete uğradığıyla ilgili kanaatiniz var mı?

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA - Hayır Başkanım hatırlamadım doğrusu, konuyu da hatırlamadım.

BAŞKAN – Peki.

O zaman, diğer sorumu kısaca sorup ondan sonra toparlayayım.

Şimdi, Komisyonumuzun görev alanıyla alakalı neredeyse tüm kuruluşların temsilcilerini dinledik, arkadaşlarımız da burada, alt komisyonda bulunan arkadaşlarımızla, diğer komisyondaki arkadaşlarımızla birlikte. Neredeyse ittifakla “Duyamadık, görmedik, bilmiyoruz.” dediler.

Şimdi, siz de çok kısa bir sunumla yetindiniz, en azından böyle bir takdir kullandınız. Fakat çok incitici, herkesi yaralayan, demokrasiyi ve hukuk devletini de tahrip eden böyle bir olgunun gerçek fotoğrafını ortaya koymak ve varsa buna dair önlemlerin alınmasıyla ilgili olarak medyanın daha fazla katkı sunması ve daha fazla bilgi paylaşması gerekmiyor mu? Genel olarak bunu söylüyorum.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA - Tabii, Sayın Başkanım ellerinde bu konuda bilgi belge olan arkadaşlar varsa bu katkıyı verebilirler, basın bundan memnun olur diye düşünüyorum ben. Çünkü, basının çalışma koşullarını da etkileyen bir olgu bu, olumsuz yönde etkileyen bir olgu. Bunu ortadan kaldırmak bizim çalışma şartlarımızı iyileştirir. O bakımdan, bizim desteklediğimiz bir şey olmalı diye düşünüyorum, kurum olarak medya adına böyle düşünüyorum ama biraz da ilgi alanıyla ilgili bir şey.

Mesela ben daha çok siyaset haberleri izleyen ve büro yöneten bir pozisyondayım. Yani, bu tür haberlerle birebir ilgilenmedim, öyle bir görevim yok. Onunla ilgili arkadaşlarımdan bilgi almaya çalışıyorum ama böyle, bu Komisyona sunabileceğim belge mahiyetinde, özel bilgi mahiyetinde bir şeye sahip değilim ama belki meslektaşlarımız arasında buna sahip olanlar olabilir ve bu Komisyona bu sunulabilir.

Ama şunu çok emin bir şekilde söyleyebilirim: Bu Komisyonun bizimle yapacağı çalışma ve sonunda ulaşacağı sonuçlar, yapılacak düzenlemeler bu kaygıyı ortadan kaldırırsa basın olarak biz bundan memnun oluruz. Çünkü, dinlenme endişesi, kaygısı biz farkında olmasak bile psikolojik olarak çalışmalarımızı olumsuz yönde etkiliyor.

BAŞKAN – Peki.

Ben çok teşekkür ederim Sayın Fikret Bila, geldiniz katkı sağladınız.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA - Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sunumlarınız, katkılarınız için ayrıca teşekkür ediyoruz.

Biz devam edeceğiz, arzu ederseniz kalabilirsiniz ama isteğe bağlı olarak ayrılabilirsiniz.

Çok teşekkür ediyorum.

MİLLİYET GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ FİKRET BİLA - Çok teşekkür ediyorum, iyi çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN – İyi çalışmalar.

Evet, arkadaşlar ara verme ihtiyacı yok. Sayın Müderrisoğlu burada bekliyor.

Buyurun Sayın Müderrisoğlu.

Sayın Okan Müderrisoğlu Sabah Gazetesi Ankara Temsilcisi olarak davetimizi icabet etti ve aramızda. Hoş geldiniz, teşekkür ediyorum.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU - Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Siz buradaydınız zaten formatı biliyorsunuz. Toplamda bir saatlik süremiz var. Öngördüğümüz şey yarım saatini sizin sununuza ayırmak, bilgi paylaşmak, daha sonra da varsa soru-cevap şeklinde toparlamak. Toplamda bir saatlik süreyi, dediğim gibi tolerans eşliğimiz var, artı-eksi itibarıyla.

Buyurun.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli üyeler; haberleşme özgürlüğüne, özel hayatın gizliliğine yönelik ihlallerin tespit ve önlenmesine ilişkin tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Meclis Araştırma Komisyonuna Turkuaz Medya Grubunu temsilen Sabah Gazetesi Ankara Temsilcisi sıfatıyla katılmış bulunuyorum.

Bilgi ve deneyimlerimi, özellikle haber değerlendirme süreçlerini sizlere aktarmaya gayret edeceğim. Bu arada haberleşme özgürlüğüyle, özel hayatın gizliliğini daha güçlü teminat altına alma yolunda ciddi katkılar sağlayacağına inandığımız Araştırma Komisyonu kurulmasında emeği geçenlere yüce Meclisin manevi şahsında grubumuz adına da ayrıca teşekkürlerimizi iletmek isterim.

Kuşkusuz, oldukça önemli ve hassas bir konuyu değerlendiriyoruz. Çünkü, biz bu süreçlerin içinde bazen değerlendirme bazen de süreçlerin içindeki problemleri yansıtmaya ve çözüme katkı sağlama rolünde olabiliyoruz. Bu, oldukça teknik ve özellikli bir alan ve bu işe ayrıca mesai sarf eden ve bu konuda yetkin isimler de var. Bizler daha çok haber değerlendirme süreçleri içinde olan insanlarız. Belki, o yönüyle biraz da ufuk açıcı, perspektif kazandırıcı ifadelerimiz olabilir.

Tabii, “değerlendirme süreçleri” deyince doğal olarak yayın ilkelerimiz var, en azından bizim grubumuzda, bize iletilen “kurumun iç anayasası” diye tanımlanan 4 maddeyi hatırlatarak sonra bu konuyla ilgili değerlendirme, görüş ve bilgileri sizinle paylaşmaya gayret edeceğim.

Bize çizilen çerçeve şu: Dürüst ve objektiflik, demokrasi, özgürlük, insan hakları, laik cumhuriyet, Atatürk devrimleri, din ve vicdan özgürlüğüne duyarlılık, toplumun değer yargılarına, çevreye saygılı, sanat ve kültür değerlerini yücelten, yorum ve habercilikte güven veren yayıncılık. Yani, kurumsal olarak temsil ettiğim grup adına bu çerçeveyi size aktarmayı bir görev biliyorum.

Şimdi, gerek yasa dışı gerekse yasal izleme ve dinlemelerin, özel hayatın gizliliği, haberleşme özgürlüğünün ihlali noktasında özellikle 3 konu bizim açımızdan önem taşıyor ya da ön plana çıkıyor, bazen de ilgi alanımıza giriyor.

Şimdi, yasal ve yasa dışı yolla elde edilmiş ses ve görüntü kayıtlarının özel hayata ilişkin yönleri ve buradaki gizlilik sınırları, mahremiyet boyutu, varsa sürmekte olan soruşturma ve kovuşturmalara doğrudan bağlantısı ve tabii ki kamunun haber alma hakkıyla ilintisi, birinci boyut bu.

İkincisi, bizzat basın mensuplarının özel hayatına ilişkin veya görevlerini yaparken belli amaçlarla izlendiği ya da dinlendiği konusunda kanaat veya somut tespitler.

Üçüncü husus da birey hak ve özgürlüklerinin geliştirilmesi, demokratikleşmenin pekiştirilmesi, şeffaflık ve hesap verebilirlik noktasında kamuoyunun bize yüklediği görev, burada aldığımız inisiyatif.

Öncelikle şunu belirteyim: Hem bu haberleşme özgürlüğü konusu, hem özel hayatın gizliliği, bilhassa son dönemde medya kuruluşlarıyla çok yolu kesişen bir alan ve açıkçası biz gazeteciler olarak haberin öznesi değil de aktarıcısı olduğumuzu düşünüyoruz. Ancak, bu açıdan bakıldığında yaygın kanaat, farklı çevrelerle ve çok sıkça ama geniş bir pencerede konuşma trafiğinde olduğumuz, bu nedenle de bizlerin de izlenme ya da dinlenme süreçlerinin içinde olabileceğimize ilişkin bir kanaat.

Benim, kişisel olarak somut tespitim yok ama tıpkı sizin Komisyonunuzun temas ettiği farklı pozisyonadaki yetkililerle görüştüğümüzde, aksine ilişkin bir şey duymadım doğrusu. Yani

dinleniyorsunuz ya da dinlenmiyorsunuz noktasında, en azından, “Ya kesinlikle böyle bir şey yoktur.” diyene de rastlamadım. Dolayısıyla, bir soru işareti olarak hepimiz için samimiyetle söylenirse geçerli bir konu başlığı olmaya devam ediyor ama daha çok, biz konuşurken, muhataplarımızda bu endişeyi duyuyoruz. O yüzden, belirgin şekilde konuştuğumuz aktörler hangi görev ve pozisyonda olursa olsun daha çok yüz yüze görüşmeyi tercih ediyorlar, bu da bir gerçeklik olarak duruyor.

Az önce belirtmiştim, yani, hem kullanıcısız hem de bazen de failerin ortaya çıkarılmasının takipçisiyiz diye. Şunu belirtiyim: Yasa dışı dinleme veya izleme faaliyeti sonucu elde edilen materyallerin servis edilme biçiminde çok profesyonel bir mekanizma işlediği kanaatindeyim. Şu nedenle: Bizim gibi merkez kuruluşlar, hem hukuki hem etik filtresi olan kuruluşlar bu tür bilgi, belge veya iddialara çok çabuk girmeyiz ve ciddi bir değerlendirme sürecinin içinden geçiririz biz, kendi adıma böyle.

Dolayısıyla, genellikle İnternet ortamının ve genellikle de kaynağı belirsiz şekilde kullanıldığı ve ondan sonra da biz habercilerin içindeki temel saiklerin de burada çok ustaca değerlendirildiği süreçler var.

Yani, kastetmek istediğim şu: Farklı yayın çizgisi olan medya kuruluşları var ve değişik haberlere ilgi göstermelerini servis edenler hedefliyorlar ve bu hedefine ulaşabiliyorlar. Çünkü, ciddi bir mesleki rekabet de var, o rekabette geri kalmak da istemiyorsunuz. Dolayısıyla, bazen siyasi görüşleri ya da yayın çizgileri bazen mesleki rekabet, sizin dışınızda ortama düşmüş bilgi, belge ya da kayıtların bir süre sonra haber değeri taşıdığını veya buna kayıtsız kalmayacağınızı size hissettiriyor, âdeta, dışarıdan sizin de içine girmek durumunda kaldığınız süreçler. Tabii, her hâl ve kâda yasa dışı yollarla elde edilmişse esasen, nasıl mahkemeler için, yargı için delil değeri kabul etmiyorsa, bizim açımızdan da özel de haber değeri taşımadığını varsayarsınız ve bunu ön ilke olarak dikkate alırsınız. Ama, dediğim gibi, bazen bu rekabet, bazen kamuoyunun bilgilendirilmesi ihtiyacı veya olay intikal ettikten sonra kamuoyuna, muhataplarının bir şekilde ya da mağdurlarının olayı sahiplenme noktasından itibaren siz de bir şekilde girersiniz. Bir ölçüde de bu zaten hedefleniyor ama biz her hâl ve şartta, doğruluğu, hukukiliği ve kamu yararını esas almayı gayret ediyoruz ve çok samimi bir şey söyleyeyim, siyasi, ticari veya bürokratik muhtemel tasarımların da parçası olmamaya özel özen gösteriyoruz, bu değerlendirmeleri kendi içimizde yapıyoruz. Belki Komisyonunuz bu tür bilgi ve belgeleri kitaplaştıran veya bu konuda haberciliği ile temayüz etmiş isimleri davet ederse bizim aktaracaklarımız ötesinde, belki somut olaylar üzerinden size katkı sağlayabilirler.

BAŞKAN - Var mı konuda efendim, somut, mesela...

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Yani, kitap yazan arkadaşlar var bu konuda.

BAŞKAN – Somut olarak şu isim olabilir diyebileceğiniz...

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Yani, bilahare arzu ediyorsanız Komisyona ileteyim yani bunu şu anda isimlendirerek düşünmedim ama daha yetkin arkadaşlar var veya bu şekilde gerek yargıya gerek kamuoyuna bilgi ve belge intikal ettirmiş isimler aslında.

Şunları da eklememe müsaade edin: Süreç içinde haber değerlendirirken yani bu üçüncü yargı paketine kadar kabul, bugün de kısmen ama nelerle karşılaştık ve bizi zorladı: Öncelikle, bu telefon dinlemeleri sırasında -ağırlıklı olarak yasal olanlardan bahsediyorum- suça ilgisi olmayan birtakım bilgi ve belgeler de iddianamelere girdi, dava dosyasının ekinde yer aldı ve gazeteciler, bu durum da nasıl olsa aleniyet kazandı, nasıl olsa dava dosyasının içinde diye bunları yazabilir hâle getirdi. Yani, bir anlamda, bunlar ya bizim elimizde ya da davanın tarafları aracılığıyla yayıldı ama ya konuyla ilgisi olmayan bilgiler yayıldı veya konuyla ilgisi olmayan kişilerle ilgili bilgiler yayıldı. Dolayısıyla, biz, kendi içimizde bunun değerlendirmesini yaptığımız da bizim için de yeni bir olaydı, onu da söyleyeyim. Hani, bu konular ve bu konuların dava dosyalarına girmesi ve yayılması işi, bizim açısından da en azından sürecin başında oldukça yeniydi.

Yine, dinleme yapılan kişilerle ilgili bilgilerin, eğer suç unsuruna rastlanmamışsa kayıtların silinmesi ve ilgilisine haber verilmesi hususu: Bu, bizim, hâlâ haberci olarak da üzerinde durduğumuz bir husus yani kamuoyunun yine ilgisini, dikkatini çektiğimiz ve bu konuda kanundaki hükmün uygulanması konusunu teşvik ettiğimiz bir konu.

Yine, burada, bir şekilde telaffuz edildi. Bir merkez dinlenirken, o merkezdeki diğer tüm aktörlerin de ilintili, ilintisiz dinlenebilmesi olgusu, bu da hem hukuka aykırı hem de oldukça rahatsız edici. Yine, bu konuyla yakından ilgilimiz, kamuoyunun dikkatine sunmaya devam ediyoruz. Az önce aktarıldı, tekrar dikkat çekmemiz gereken bir konu çünkü bunun da oldukça çok faili meçhul veya mağdur kişileri ortaya çıktı: Bir telefon numarası üzerinden dinleme yaklaşımı var. Yani, kimlik bilgileriyle dinleme belki çok daha gerçekçi olabilir çünkü karar vericiler de zaman zaman süratli bir şekilde bu kararı verdiklerinde veya bu kararı hızlıca almaları gerektiğinde, bir şekilde, ilintisiz kişilerin de dinlenmesine aracılık etmiş olabiliyorlar. Ama şu da bir gerçek: Yani, bu sorunların ortaya çıkarılması ve burada eleştirdiğimiz bazı konularda kamuoyu farkındalığı yaratılmasında da medyanın aynı zamanda başka bir rolü de oldu ve açıkçası Türkiye Büyük Millet Meclisi de özellikle üçüncü yargı paketinde, bu konuda ciddi bir mesafe alınmasına katkı sağladı.

Ama, şu bir gerçek: Gerek medya kuruluşlarında gerekse medya mensuplarında “Ya, nasıl olsa dinleniyoruz.” algısının hâkim kanaat olduğunu söyleyebilirim. Bu, aslında toplumdaki genel algıdan çok farklı değil. Bir de dediğim gibi, bizler, çok farklı insanlarla çok farklı günlerde ve zaman zaman en hassas konuları da konuşuyoruz. Konuştuğumuz her konu da her zaman yazı konusu da olmuyor, çoğu zaman değerlendirmelerinize esas özellikli bilgiler alıyorsunuz, özel bilgileri alıyorsunuz yani kaynağınızın size olan güvenini sonuna kadar korumanız lazım. Bu, hassas bir denge gerçekten

yani özgürlük-güvenlik dengesi gibi bir denge. Biz kendi içimizde bunu filtre etmeye ve muhakeme etmeye ve daha çok uzman arkadaşların getirdiği bilgi ve belgeler üzerinden değerlendirme yapmaya gayret ediyoruz. Özeldde şunu söyleyebilirim ki: İkna olmadığımız, ilk elden bize gelen bu tür herhangi bir bilgi ve belgeyi, en azından, ben, kendi bulunduğum büroda ve bölümde hiçbir şekilde habere konu yapmadım, açıkçası yapılmasına da kategorik olarak karşı durduk. Ama tekraren söylüyorum: Gazeteci saiki ve davranışını en az bizim kadar bilen profesyonel mekanizmalar, hedefe odaklı bilgi ve belge paylaşımıyla netice alabiliyorlar, bunu, sizlere özet bilgi olarak tekrar aktarayım.

Açıkçası kısa bir değerlendirmeye daha çok belki soru-cevaplarla sağlayabileceğim katkı olabileceğini düşünerek bir hazırlık yapmışım. Bunun dışında başka öneriler de var, eğer uygun görürseniz daha sonra bunları Komisyona yazıyla da iletebilirim.

Dolayısıyla, beni dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Kurumsal bilgilerimle bağlı olmak kaydıyla bana yöneltilecek sorulara da seve seve katkı sağlamayı da arzu ederim.

Tekrar çok teşekkür ediyorum davetiniz için, Komisyona da tekrar başarılar.

BAŞKAN – Evet, biz de teşekkür ediyoruz.

Bu arada, o yazılı olarak paylaşacağınız şeyleri büyük memnuniyetle biz de kabul ederiz. O zaman, mutabık kalmış olalım konuda, biz taleplerimizi belirtelim.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Tabii ki efendim, ben uygun bir zamanda iletirim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Aslında sormak istediğimiz konulardan bir tanesi şu: Demin Sayın Bila'yı dinlerken "Hukukta, mevzuatta sorun yok ama uygulamada var." dedi.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Doğrudur.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Oysa ben bir hukukçu olarak asıl sorunun hukukun ta kendisinde olduğunu, bizim ulusal yasalarda olduğunu söylüyorum. Anayasa'nın 90'ıncı maddesi var. Uluslararası sözleşmeler iç hukuk hükmüdür, doğru. 2001 koalisyon döneminde kişilik haklarıyla ilgili Anayasa hükmü değiştirildi ve korunması getirildi, bu da doğru. Üçüncü yargı paketinde benim de teklifim olan 10'a yakın madde kabul edildi, caydırıcılık filan, bu da doğru. Fakat, biz, bir gerçekle karşılaştık. Bu gerçek, aslında olayın ta kendisiydi.

Bir şema koydular önümüze, jandarma ve emniyet istihbaratı, dinlemelere şöyle yazıyordu:

1) Kolluk dinlemeleri. 2) Adli dinlemeler.

Kolluk dinlemelerine karar veren, o birimin komutanı. E, Türkiye'de herkes komutan, er yok ki. Uzatmalı çavuş da komutandır, bölümün komutanı. Karakolun komutanıdır, ilçe merkezinin komutanıdır, taburun komutanıdır, alayın komutanıdır, tümenin, tugayın, Genelkurmay'a kadar herkes komutan, bu bir yana. Her komutan dinleme emri verebiliyor, bu bir gerçek. Bir de emniyet, polis

kolluğunun dinlemesi var, orada da amir veriyor. En çok amir de bizim emniyet teşkilatında var. Yani, rütbelere eğer bakma şansınız olursa, Emniyet Genel Müdüründen sonra il müdürlerini alın, il müdürlerinin altına ayırın birimleri, her bölümde bir müdür var, her müdürün yardımcısı var, o birimin altında da müdür var, herkes müdür. Şimdi, bu da bir yazıyla dinleme yaptırabiliyor. Şimdi, bu önleyici dinlemede de sınır yok. Yani, ne Anayasa Türkiye'yi bağlıyor ne yasa bağlıyor.

Bir şey keşfettik, bu kredi kartlarını imzaladığımız sözleşmelerin karınca duaları gibi sümen altında yönetmelikler var, gizli yönetmelikler var. Dinlemenin gizli yönetmeliğine vâkıf olduk bazı kurumlarda. Genelgeler var, dinlemenin gizli genelgelerine tanık olduk ve sorduğumuz sorulara cevap alamadık. Yani, uygulamada temel sorun; yönetmelik, genelge ve emir üçgenine kapanmış.

Şimdi, olay bu olunca, medya olarak kaynak konusunda, bir: Medya ya kendi kaynağını oluşturur, kendi dinleme cihazını alır, dinler ya da bu kaynak; fikir birliği olur, gönül birliği olur, çıkar birliği olur, her şey olur, en güzel kaynak da bu kaynaktır. Yani, kollukla irtibat kurarsınız, savcıya çıkmadan bütün ifadeler basında çıkar. Ve maalesef, maalesef diyorum, bütün özel yetkili mahkemelerdeki bütün çıkan haberlerde, ideolojik körlük, önyargı öne çıkıyor. Çıktı, haberlere baktım ben bir hukukçu olarak, bunu gördüm.

Sizin grubunuzda da Ergenekon soruşturmalarıyla ilgili yazılan yazıldı, KCK ile ilgili bütün gruplar yazdı, bir gerçek. Cemaat örgütlenmeleriyle ilgili geçmiş dönemlerde belli basın grupları yazdı. Yani, siyasi öngörüler buna yansıdı ve medya, maalesef, bu gizli dinlemenin bu kadar yaygınlaşmasında biraz değil, çok kabahatli çok, göz yumdu, iş birliği yaptı. Şu an hakikaten sizleri dinlerken Sayın Bila'dan sonra, şunu düşünüyorum: Yani, bunu önlemek için ne yapmak gerekir? Belli, bu gizli dinleme, Terör Finansmanı Yasası'na bir madde koyup gizli dinleme yapan basın kurumlarına da, bu iş birliğini yapanlara da caydırıcı bir ceza mı getirmek lazım, olay bu değil aslında. Burada bir sıkıntı var. Hepimiz görüyoruz, demin Başkan söyledi, duyuyoruz, görüyoruz, hissediyoruz ama dokunmuyoruz; dokunmak zorundayız. En iyi dokunma yöntemi nedir onu sormak istiyorum, en kısa?

Tecrübelisiniz, sizleri ziyaret ettik, fikirlerinize değer veriz, yazılarınıza değer veriz.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Ben tespitlerinizi dinledim çok teşekkür ederim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani, gerçekten bu Komisyon bir teknik alt komisyon olarak çalışıyor, bir alt komisyon olarak çalışıyor. Bakın, dünya örneklerinden bütün çalışma örnekleri elimizde var, bütün dünya örnekleri var. Bu dünya örneklerinde şöyle korumuşlar: “Gizli dinleme tek başına delil olmaz.” demişler yasalarında, bu kadar basit. Bizde de gizli dinlemeyle herkes ömür boyu hapis cezası alıyor. Bu bir yöntem.

Sayın Müderrisoğlu, bunun yine mahkeme kararı denetimi var bazı ülkelerde, ki bizde de var, bir de Meclis denetimi var, bir de yasama dışında yürütme denetimi var. Yani, sizce, Türkiye gerçekliğini bilen birisi olarak, bu denetim yöntemlerinden hangisi etkili olabilir?

Teşekkür ediyorum.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Çok teşekkür ediyorum.

Daha önce de ifade edildi burada “Medya kendi dinleme kapasitesine sahip mi?” diye. Size çok samimi söyleyeyim; ben yirmi yıldır Sabah gazetesinde çalışıyorum, yirmi yıl boyunca böyle bir şeyin hiçbir şekilde tanığı olmadım, böyle bir konu asla geçmedi. Kendi kurumum için söylüyorum ama size yine çok net söyleyeyim; o kadar şeffaf ve o kadar rekabetçi çalışıyoruz ki şöyle milim sapma olsa emin olun er ya da geç ve çok farklı mahreçlerde ortaya çıkar. Artık klasik medya ortamında değiliz, farklı bir konvansiyonel medya ortamında değiliz yani daha dijital ve her türlü bilginin her an paylaşılabildiği, herkesin müstakil medya gibi çalışabildiği, hiçbir bilginin gizli kalamadığı bir ortamda çalışıyoruz. O yüzden ben kendi kurumum için bunu yüzde 100 söyleyebilirim ama onun dışında herhangi bir medya kuruluşunun da böyle bir kapasiteye sahip olduğunu duymadın, görmedim, bilmiyorum ama ihtimal de vermem onu söyleyeyim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – O zaman ikincisi mi? Bu dinlemeyi yapan kurumlarla beraber çalışma, haber alma...

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Şimdi, siz şöyle bir kanaat sahibisiniz; tabii sizin bireysel tecrübeniz, yaşadığınız örnek olaylar, belki oradan çıkardığınız genellemeler vardır, belki bir gün bunları anlatırsınız, ben onlara şu anda çok hâkim değilim ama şunu çok net söyleyebilirim: Burada benim pozisyonumda olan arkadaşların her birinden benzeri şeyler dinleyeceksiniz çünkü hukuk herkese lazımdır. Konjonktürdeki gelişmelere dayalı olarak kişileri, düşüncelerini filan da yargılıyor ve ona göre haber yapıyor da değiliz, çok açık. Ha, haber verenler bunu murat ediyor olabilirler, buna göre medya kuruluşlarını, mahreçlerini belki kendilerince seçiyor olabilirler ama merkez medya diye benim de aralarında bulunduğum gazetenin konuşlandığı gazeteler bakımından, yayın organları bakımından gerçekten çok net söyleyeyim: Haberin doğruluğu, hukukiliği, eldeki malzemenin ortaya çıkarabileceği hedef ve sonuçları çok samimi bir şekilde ve gerçekten çok dürüstçe değerlendiriyoruz. Ayrıca, hem haber kaynağı olarak ilişki içinde olduğunuz insanlar olabilirler ama aynı zamanda kendileri de bir haberin unsuru olabilirler. Eğer, kim hukuk dışına çıkıyorsa bizim açımızdan artık haber kaynağı değeri yoktur ve orada bir hukuksuzluk varsa bunun ortaya konulması da son derece önemli bir ayrıntıdır.

Yine, size samimi bir şey söyleyeyim yani direkt dinlemeyle bağlantılı değil ama siz hani KCK örneği verdiniz: Elleri plastik kelepçeyle kuyruğa dizilmiş insanların görüntüsü ve kamuoyu algısı bakımından nasıl bir rol ve dikkat varsa bu ve benzeri dosyaların, bilgilerin, iddiaların haber olarak değerlendirilmesi açısından kendi kurumumda da aynı özen ve dikkat var, bunu bilin. Başka her olay için belki tek tek konuşulabilir ama ben sadece değerlendirme süreçleriyle ilintiliyim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Psikolojik harbin bir parçası olunca bu dinleme kaynağına ulaşmıyor mu?

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Bakın, haber verenler veya bununla ilgili bilgi ve belgeyi paylaşanlar bunu amaçlıyor olabilirler ama sonuçta siz elinizdeki bilgiyi değerlendirebilecek tecrübeye, hedef ve sonuçlarını da gözetecek hukukiliği de dikkate alacak şekilde habercilik çizgisine sahipseniz, zaten bu riskler bir şekilde filtre edilmiş oluyor. Ama, tekraren söylüyorum; öyle bir mahrece düşüyor ve öylesine yaygınlaşıyor ve kamusallaşıyor ki bir süre sonra siz de o sürecin parçası yani haberi aktarma noktasında parçası olabilirsiniz, oluyorsunuz da. Ama tekraren söylüyorum; orada aktarılanı mutlak veri ve doğru kabul ederek vermek var veya oradaki bilgiler üzerinden muhataplarıyla konuşarak ortaya çıkacak çerçevede kamuoyunu doğru yönlendirmek veya kamuoyuna doğru bilgi aktarmak var yani biz kendi içimizde bir özdenetimi yürütüyoruz.

Sizin sorunuzun son bölümü, mutlaka idari şeffaflık ve idari denetim ve hesap verebilirlik olmalı, bu çok önemli. Ve bu Komisyonun kurulması, ben en başta da söyledim, belki de hepimiz için bu açıdan da son derece önemli bir rol oynayacak. Kurumsal çalışıyorsanız psikolojik hareketin bir parçası değilsiniz ve olmazsınız. Eğer, birisi psikolojik hareketin parçasıysa bu gönüllüdür, onu size söyleyebilirim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Peki, son bir soru.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, çok kısa istirham ederim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Medya içinde MİT'in örgütte olduğu biliniyor.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Söyleyin, biz de haberdar olalım.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – İstihbarat, dinleme kaynaklarının bir parçası olduğuna göre, böyle bir sıkıntı yaşadınız mı, yaşıyor mu yani medya camiası arasında?

BAŞKAN - Açıklayacaksanız biz de hazır olalım Sayın Kaplan.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Cümleyi tam şey yapamadın, biraz daha aç.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Açmak istemiyorum fazla çünkü zor bir soru.

BAŞKAN - O zaman bugünkü manşet belli.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Eğer Hasip Bey isim paylaşırsa evet.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hayır, yani deşifre olan çok.

BAŞKAN - Bekliyoruz yani açıklama yapmasını.

Buyurun.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Yani, yirmi üç yıldır gazeteciyim ben yirmi dördüncü yıldayım, bunu mesleğe girdiğimiz günden beri hep duyuyoruz biz. Yani, bu rolde olanlar var mıdır? Hep söylenir ama “Ben buyum.” diyene açıkçası rastlamadım ama

şunu söyleyebilirim ki artık buna da ihtiyaç olan bir medya ortamında da değiliz yani. Sanıldığı kadar böyle çok gizli kapaklı falan değil, o kadar aleni işler yapıyor ve o kadar süratli bir şekilde kamuoyuna yansıtıyoruz ki veya biz yansıtmazsak rakiplerimiz veya farklı medya mahrepleri öylesine yansıtıyor ki artık yani bilginin tekel içinde olduğu, belli merkezlerde yönlendirildiği süreçler değil ama hedefe odaklı habercilik kurgusu her zaman mümkün tabii. Biz, kişisel ve kurumsal olarak dikkatliyiz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Peki, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kesimoğlu, buyurun.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Müderrisoğlu “Gelen arkadaşlarımızdan benzeri şeyleri dinleyeceksiniz.” dedi, o hâlde ben de benzeri sormak durumundayım.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Buyurunuz.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Az önce Sayın Bila’ya yöneltmiştim gerçi sizin açıklamalarınızın içerisinde yanıtları var gibi, biraz daha netleşmesini ben istiyorum.

Birincisi: Telefonunuzun dinlendiğini düşünüyor musunuz? Biraz önce “Olabilir” dediniz, “Özellikle de konuşurken muhataplarımızda bu endişeyi görüyoruz.” Dediniz; bu yargıya nereden vardınız? Dinlenip dinlenmediğiniz konusundaki tereddütleriniz nereden kaynaklanıyor?

Yine, Bila’ya yönelttim, eğer yasa dışı bir dinlemeye tabii tutuluyorsanız, konu oluyorsanız, hangi kurum ya da kuruluşlar ya da gayriresmî kişiler tarafından dinleniyor olabilirsiniz?

Önlenmenin yani mağdur olmanın önüne geçebilmek için nasıl bir yapı öngörebilirsiniz? Gerek uygulamayla ilgili gerek mevzuat anlamında somut önerileriniz neler olabilir?

Her basın mensubu insandır, önce gazetecidir, haber kaynağını ortaya koymak mecburiyetinde değildir dedim ona dayalı olarak da soruyorum: Önce insan, sonra gazeteci misiniz; önce gazeteci, sonra insan mısınız?

Sizin önünüze yasa dışı dinlemelere konu olmuş materyaller geldiğinde siz kullanıyor musunuz ya da kullananlar konusunda ne düşünüyorsunuz?

Biraz önce yine söylediniz, materyallerin servisi konusunda modern yöntemlerden bahsettiniz, bu yöntemler nasıl oluyor? Yani, bir bavulla mı geliyor yoksa Internet ortamında mı düşüyor, nasıl değerlendiriyorsunuz?

Son sorum: Dediniz ki “İkna olmadığımız bilgi ve belgeleri kullanmayız.” İkna nasıl oluyorsunuz? Yani, size elinde bir valizle bir vatandaş geliyor, içerisinde bilgi, delil olduğu iddia edilen evrakları size ulaştırıyor, onların gerçekten önemli bir davaya hukuki mesnet oluşturabilecek belge niteliğinde evraklar olduğu konusunda nasıl ikna oluyorsunuz?

Teşekkür ederim.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Ben de çok teşekkür ediyorum.

Şimdi “Dinleniyor musunuz?” Yani, şu bir gerçek yaptığımız iş gereği böyle bir mekanizmanın içinde olabileceğimiz konusunda kanaatlerimizi var yani bu hepimiz için geçerli. Çünkü, herkesle konuşuyoruz, haber amaçlı konuşuyoruz, ve çok yaygın konuşuyoruz. Bizim gazetecilik terminolojisindeki bazı kavramlar, istihbarat kavramlarıyla örtüşür. Mesela, biz de haber merkezi içindeki ismin istihbarat şefi olarak karşılığı vardır. Muhabirdir yani habercidir dolayısıyla çok ince bir çizgide ayırırız. O yüzden, eğer yaptığınız işin yaygınlığını, etkinliğini düşünüyorsanız, pozisyonunuzun da buna çok müsait olduğunu biliyorsanız, böyle bir kapsama alanı içinde olacağınıza ilişkin kanaatiniz var. Ha, muhataplarınız sizinle telefonda konuşurken stratejik konularda çok fazla konuşmak istemiyorlar veya yüz yüze görüşmek istiyorlar, onu size her vesileyle hissettiriyorlar yani “Bunu daha sonra konuşalım veya bir araya gelerek konuşalım.” diye. Dolayısıyla, belki hani ortam dinlemesi için telefona kılıf var ama aslında buna hukuki bir kılıf bulmak ve bundan sonra idari kılıf belki Komisyonun daha fazla katkı sağlayacağı husus olabilir diye düşünüyorum.

Haber kaynağı noktasında; evet, haber kaynağının mahremiyetine bir kere hanel geldi mi kendinizi inkâr etmiş olursunuz, onu çok açık söyleyeyim. Yani, gerekirse mesleği bırakabilirsiniz veya o kurumda çalışmamayı göze alabilirsiniz, eğer işinizi önemsiyor ve ciddiye alıyorsanız, bu o kadar namus meselesidir. Ben, kişisel olarak kendimi hep önce insan, sonra gazeteci olarak tanımladım. Evet, bir gazetecilik fonksiyonumuz var ama içinde bulunduğumuz toplumun gerçekliğinden ve diğer insanların ne düşündüğünü algılamaktan, empati yapmaktan bizi alıkoymadı, en azından benim bulunduğum kurumda ve kişisel olarak böyle söyleyebilirim.

Somut önerileri, müsaade ederseniz, Komisyon Başkanından da o konuda izin istemiştin, yazılı olarak aktarayım. Burada birkaç öneriyi dile getirmiştin.

Bunun dışında “Nasıl ikna oluyorsunuz?” sorusu; şöyle söyleyeyim: Elinizdeki bilgiyi veri kabul ederek yayınlatabilirsiniz veya bunu araştırmaya değer bir ön bilgi olarak kabul edip kaynaklarına, muhataplarına, aktörlerine ulaşip somut bağlantılar ve somut bağlantılarla birlikte de eldeki bilgiyle ne ölçüde örtüştüğünü açıklamaya gayret edersiniz. Bu biraz mesleki yetkinlik, biraz muhataplarıyla konuşma ve ondan sonra ortaya çıkan tabloyu da değerlendirme biçimiyle ilgilidir, böyle ikna olursunuz ama buna gerek duymayabilirsiniz, farklı bir gazetecilik stili olduğu da bir gerçek. Önce yayınlarsınız -sizin anlattığınız somut örnekler bazında söylemiyorum ama onlar da bir parçası olabilir ama genel açıdan söylüyorum- herhangi bir şeyi duymuşsunuzdur, yazabilirsiniz, daha sonra da muhatapı da buna açıklama getirsin, cevap versin diyebilirsiniz. Böyle çalışma tarzları var mı? Var ama merkez medya ve kurumsal yapısı itibarıyla ayrışanlar açısından da öyle mekanizmanın olmadığını, çok çok istisnai örnekler olabileceğini söyleyebilirim. Çünkü, gerçekten, yazdığınız haberin sonrasındaki dönüşler, yazdığınız haberin hukuki boyutu, hukuki yaptırımı sizin gazetecilik performansınız ve kurum içindeki değerlendirmeniz bakımından bile önem taşıyor. Yani, tekzip edilip edilmediği, hukuki bir boyuta konu edilip edilmediği ve nasıl sonuçlandı. Dolayısıyla, bu anlamda ciddi bir öz denetime de

sahipsiniz. Aynı zamanda, genel hukuk sisteminin de bir parçasısınız ve nihayetinde de büyük bir kurumsallık sizi bu anlamda kavırıyor ve buna özel özen göstermeye çalışıyorsunuz. En azından ben böyle çalışıyorum, birlikte çalıştığım arkadaşları da böyle yönlendiriyorum ama herkesin örneği ve yaşadığı tecrübe kuşkusuz farklı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Havutça, buyurun.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Teşekkür ederim. Sayın Başkan.

Sayın Müderrisoğlu, verdiğiniz bilgilere ben de teşekkür ediyorum.

Tabii, verdiğiniz bilgiler benzer diğer arkadaşlarla bizim sorularımız da benzer. Arkadaşımızın kaldığı yerden ben yine bunları sizin de ağzınızdan duymak için sormak istiyorum.

Şimdi, tabii, bu Komisyonun oluşmasında, biliyorsunuz kamuoyunda izlediniz, siz de izlediniz... Türkiye’de iki boyutuyla çok önemli, gerçekten. Bireysel hak ve özgürlüklerin ihlal edilmesi Türkiye’deki demokratik sistemi tehdit eden bir unsur olarak... Bu durum, yasa dışı telefon dinlemeleri, toplumsal düzenimizi tehdit ediyor.

İkincisi de yasama, yürütme ve yargı organlarında kamusal görev üstlenmiş olan şahsiyetlerin özel hayatı izlenerek şantaj yoluyla kamusal düzene yönelik bir tehdit var ve bu tehdidin bir benzeri de benzer şekilde basına yönelik de var.

Hiç kuşkusuz -demin arkadaşlarım da ifade etti- aradığımız şey; insan haklarına saygılı, demokratik, özgürlükçü bir demokratik sistem özgürlüğü ve bunun oluşması için de hepimiz sorumlulukla görev yapıyoruz. Esasında, siyasi iktidarın da bizim ısrarlarımız karşısında bu noktaya gelmesi ve birlikte bunun çözümünü aramamız, Türkiye’de buna yönelik gerçek hukuk devletine, gerçek yargı bağımsızlığına, adaletli bir toplumsal demokratik düzene olan özlemimizin somutlaşmış bir durumudur bu çalışma. Sizin de ifade ettiğiniz gibi, iktidarlar değişebilir ama hukuk devleti hepimize her zaman bağımsız bir yargı, hepimize her zaman gerekli olan bir sistemin özünü oluşturan şeylerdir.

Şimdi, tabii, genellikle siyasi iktidarların gücü karşısında zayıfları koruyan yegâne şey adalettir ve onların özgürlüklerinin güvenceye alındığı bir sistemdir. Siyasi iktidar, gücü gereği, emniyete, MİT’e emir ve talimat vererek birçok şeyleri kontrol edebilir ama bağımsız görev yapan bir muhalefeti ya da bir basın mensubunu koruyacak mekanizmalar maalesef sınırlıdır. İşte, gazeteci Nedim Şener’in başına gelen, yazdığı kitap sebebiyle, yazdığı makaleler sebebiyle yargılandığı noktada, şimdi, size, şunu sormak istiyorum: Gazeteci olarak Türkiye’de -arkadaşın benzer şekilde sorduğu- telefonunuz dinleniyor mu ya da dinlenme kuşkusu ve korkusunun basın üzerinde, sizin üzerinizde görevinizi yaparken herhangi bir baskı oluşturuyor mu, kendinize ya da gazeteci arkadaşlarınıza herhangi bir otosansür uyguluyor mu?

Yine, bir gazeteci, farkında olmayarak yaptığı çalışmalarla ilgili telefon dinlemelerinin bir gün kendisiyle ilgili bir iddianame olarak karşısına çıkacağını şeklinde böyle bir baskı öngörüyor mu?

Yine, demin sordum, size de sormak istiyorum: Mehmet Altan'ın Taraf gazetesinde MİT tarafından dinlendiği... Bize MİT'e gittiğimizde, yazarın asli değil, tali bir unsur olarak dinlendiği ve saygınlığını korumak için gizlendiği ileri sürüldü ve bu dava konusu olduğunda da MİT mahkeme: "Çalışmanın kamuoyunda açığa çıkması, Müsteşarlığımızın kusuruyla değil, bir gazete aracılığıyla olmuştur." dedi. Yani, Mehmet Altan'ın kod adıyla dinlenmesinin açığa çıkması, gazetenin bir kusuru olarak kabul edildi. MİT vasıtasıyla bu şekilde anlaşıyor ki konusuyla ilgili birçok gazeteciye -işte kamuoyuna yansıdı- Mehmet Altan, Yasemin Çongar, Ahmet Altan, Amberin Zaman, Markar Esayan ve Mehmet Baransu'yu izlerken yakalanan MİT mensupları hakkındaki soruşturma talebi de Başbakanlıkça geri çevrildi.

Şimdi, gazetecinin görevini yaparken aynen siyasetçiler gibi, aynen yargı mensupları gibi, aynen üst düzey sorumluluk üstlenmiş devlet adamları gibi, bir gazetecinin bu kuşkuyla, bu korkuyla yaşaması... Sizce bununla ilgili hangi önlemler alınmalı, basın noktasından baktığınızda? Gazetecilerimizin kamuoyunu oluşturmada, özgün görüşlerini ifade etmesinde hangi temel unsurlara dikkat edilmeli, bu konuyla ilgili bir düşünceniz var mı?

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Müderrisoğlu, bu arada, tabii tutanaklara geçmesi için söylemiş olalım; işte Sayın Havutça, bu araştırma Komisyonu ve alt komisyon, muhalefetin ısrarları sonucu, zorlaması sonucu olmuş gibi bir beyanda bulundu. Bu tespit, buradaki çalışmaların mehabetine de gölge düşürür. Medis Araştırma Komisyonu -tekrar söylemekte fayda var tutanaklara geçmesi açısından da önemli- Türkiye Büyük Millet Medisinde grubu bulunan bütün siyasi partilerin, özellikle AK PARTİ Grubunun da isteği ve arzusuyla birlikte, ittifakla, aynı siyasi iradenin ortaya çıkmasıyla oluşmuş bir komisyondur. Dolayısıyla da muhalefetin ya da dışarıda kalanların, içeride kalanların zorlamasıyla oluşan bir süreçle hiç ilgisi yoktur. Aynı iradeyi ortaya koyuyoruz ve yasa dışı dinleme-izlemeyle ilgili olarak gerçek fotoğrafı çekmeye ve varsa -ki var, bunu hepimiz hissediyoruz, ifade ediyoruz zaten- önleyici tedbirlerle ilgili olarak gerek yasal düzenlemelerin gerek varsa yönetsel tedbirlerin alınmasıyla ilgili bir gayret ve çaba içerisindeyiz, bunu ifade etmek istedim.

Buyurun.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Çok teşekkür ediyorum.

Biz de kamuoyuna aynı bunu yansıtıyoruz. Medisin tüm temsil edilen partileriyle örnek çalışmalarından biri olarak tefsir ediyoruz ve o şekilde yansıtıyoruz.

Sayın Havutça “Bireysel hak ve özgürlüklerin ihlali demokrasiyi, toplumsal düzeni tehdit ediyor.” dedi, aynı görüşteyiz. Kamusal görevlilere yönelik yasa dışı yollarla elde edilmiş birtakım kayıtların tehdit amaçlı, şantaj amaçlı kullanılabilirdiğini söyledi, somut örnekleri var. Bu tespitine de katılmamak mümkün değil.

Ben dinleniyor muyum? Buna ilişkin somut bir bilgi sahibi değilim. Peki, bu beni endişelendiriyor mu? Tabii, eğer dinleniyorsanız ve bu yasa dışı bir dinlemeyse gerçekten rahatsız edici bir husustur ama ben gazetecilik faaliyeti yaparken kendimi sadece haber amaçlı bir çalışmanın içinde tanımladığım için bu anlamda bir rahatsızlık duymuyorum ve yarın benim önüme bir şeyler çıkarsa diye de bir kaygı taşımıyorum. Ama, kuşkusuz, haberciliğini farklı alanlarda yoğunlaştırmış, farklı düşünce sistemi içinde haber yapan arkadaşlar, kendini muhalif olarak tanımlayan, bu nedenle de baskı altında hissedenler var olabilir, onlar bunu ifade ediyorlar ama bana özel soru sorulduğu için, ben açıkçası, yazmayacağım hiçbir şeyi sormuyorum. Dolayısıyla, telefon konuşmalarındaki aleniyet bir şekilde habere ya da yazıya yansıyor. Aynı hususu arkadaşlarıma da telkin ediyorum, onlara da bunu özellikle söylüyorum. Nihayetinde, birlikte çalıştığım arkadaşları yönettiğim için bir ölçüde, sorumlulukları da kuşkusuz bana ait. O nedenle, onlara da açık, şeffaf, haber amaçlı ve neyi hedeflediklerini de muhataplarına belli ederek dürüst bir ilişki içinde olmalarını tavsiye ediyorum. Dolayısıyla, ben kişisel olarak böyle bir rahatsızlık duymuyorum.

Önleyici kolluk, adli dinleme, farklı dinleme yöntemleri var. Gerçekten, hani, Türkiye’nin bir terör ülkesi olduğu, ciddi tehdit altında olduğu, farklı ülkelerin operasyonlarına konu olabileceği belirtiliyor ve bu nedenle önleyici dinlemenin oldukça gerekli ve yararlı olduğu söyleniyor ama öyle bir noktaya geldik ki önleyici dinleme asli faaliyetlerini sadece bu sürecin içine konuşturarak kamu görevlilerine de başka bir imtiyaz yaratmış. Dolayısıyla, bunun kapsamının belki yeniden tanımlanması, onların da asli işlerine biraz daha fazla mesai sarf etmesi belki önümüzdeki dönemin önemli konularından birisi olacak; kuşkusuz, Komisyonun da böyle bir katkısı vardır diye tahmin ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet.

Sayın Cihaner, buyurun.

İLHAN CİHANER (Denizli) – Ben de teşekkür ediyorum sunumunuz için.

Ben çok kısa soracağım. İki türlü ihlal üzerinde genellikle duruyoruz. Biri, tamamen kimin yaptığı belli olmayan, hukuk dışı yöntemlerle yapılmış, kimin servis ettiği de belli olmayan birtakım görüntü ve ses kayıtları var. Bir de yasal olarak yapıldığı anlaşılan fakat kötüye kullanılan, yani aslında dosyada olmaması gereken ya da soruşturmanın gizliliği aşamasında ifşa edilen, kişileri peşinen suçlu sayan ya da doğrudan doğruya özel hayatlarına ilişkin olup onların, hatta bazı kişilerin intiharına kadar gidebilecek birtakım trajedilere yol açan ihlaller var.

Kuşkusuz, kaynakları gazeteci için gerçekten kutsal, kaynağını açıklamaması, o çok da anlaşılabilir bir şey ama somutlaştırmadan, hem bu hukuk dışı yöntemlerle yapılan takiplerin tek bir merkezden yapıldığına dair bir izleniminiz, duyumunuz, tespitiniz -hani, sızdırılma, servis edilme yöntemleri olabilir, sistem olabilir, onların ele alınışı olabilir, yöntemleri olabilir- ya da bu, hukuken yapılmış yani yasanın verdiği yetkiyle yapıp ancak kötüye kullanılmış olan ihlallerde de polis, jandarma ya da MİT tarafından bu servisin yapıldığına dair izleniminiz, duyumunuz var mı?

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Çok teşekkür ediyorum.

Size somutlaştıramayacağım, zaten siz de ifade ettiniz ama şunu çok net söyleyebilirim: Tek bir merkezden olduğuna ilişkin bir kanaatim yok. Öyle bir sürecin içinde olduğumuzu hissediyoruz ki - bu sadece bir his çünkü siz bana kanaat ve tahminlerimi soruyorsunuz, yani objektif gerçeklikle benim doğrusal olarak açıklayabileceğim bir boyutu yok ama- yaşıyoruz ki herkes herkese karşı, elinde bir zaman gelince kullanmak üzere bir şeyleri yedekliyormuş gibi, böyle bir izlenim ediniyorsunuz. Muhataplarınızla konuşurken bu kanaatini belirtiyor. Zaman zaman siyasetin en kritik köşe taşlarının ya da dönüm noktalarının olduğu zamanlarda bunların bir şekilde sahneye konulabileceği, servis edilebileceği, aktörlerin davranışlarında değişiklik olabileceği, karar biçimlerinin değişebileceği vesaire. O yüzden, tek bir merkeze dayalı bir süreçten değil, eğer böyle bir faaliyet varsa kendine göre dengeler içinde, çok farklı merkezlerde yürüdüğünü öngörüyorum, tahmin ediyorum. Buna ilişkin belki sadece şunu hatırlatabilirim: Maliye Bakanlığının veri tabanında bir dönem sorgulamalar yapılmıştı. Maliye Bakanlığı veri tabanına belli yetkililerin girmesi mümkündü ama şifrelerini alt memurlara vermişlerdi ve çok farklı isimler sorgulanmıştı, generaller sorgulanmıştı, dönemin Maliye Bakanı, Başbakanı, Cumhurbaşkanı veya Cumhuriyet Halk Partisi eski lideri. Dolayısıyla, elinde enstrüman bulunanlar bir şekilde bunu kendileri veya orta vadeli hedefleri için yedekliyor olabilirler. O yüzden, tek merkeze dayalı bir değerlendirmeyi yapılabilecek durumda değilim açıkçası.

Yasal olarak yapılan dinlemelerin de amacı dışında kullanılması konusu, hiç olmazsa denetlenebilir. Medya bazen bunları kullanıyor, bazen bir grup da veya işini ciddiye alanlar, sorumlu olanlar da bunun yanlışlığını ortaya çıkararak, bunu da haberleştirerek başka bir denetim mekanizmasını da işletiyorlar. Ama tabii ki dinlemeyi yapıp bu bilgiye sahip olanlar zaten bir elin parmaklarını geçmeyecek kurumlar ve aktörler; kuşkusuz bir şekilde onlarla ya da onların ilintili olduğu çevreler üzerinden medyayla paylaşıyor ama dediğim gibi, çoğu zaman, bizim gibi merkez medyaya gelmek yerine farklı ortamlara servis edilerek ya da düşürülerek oradan bütün medyanın aynı anda bu işe bir şekilde girmesi sağlanıyor, bence farklı bir kurgu var orada.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aksünger, buyurun.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Okan Bey, hoş geldiniz.

Şunu sormak istiyorum: Şöyle bir durum var, Başkan da hatırlattı, bizim gittiğimiz her yerde kapı, pencere duvar, kimse hiçbir şeyi bilmiyor, “Görmedik.” diyor. Tabii, bu, farklı bir yapı gibi duruyor. Şimdi, şöyle bir his uyandırıyor mu sizde de yani yirmi yıldır medyada, özellikle, merkez medyadasınız, bir vesayet yapısı, bu anlattıklarımız sizde böyle bir vesayet duygusu, başka bir vesait duygusu uyandırıyor mu? Aslında, konuşmalar arasında söylediniz, bazı belgelerin medyaya da gelip belki de bunların servis edildiği konusunda bilgiler medyadaki bir sürü arkadaşımızdan da bize geliyor, siz de biraz bahsettiniz ama önce insan, sonra gazeteci olduğunuzu düşündüğünüz için bunların kendi ilkelerine veya belki de mensubu olduğunuz grubun ilkelerine ters düştüğünü düşünerek hiçbir zaman yapmadığınızı söylediniz ama birileri size geldi mi böyle konularla ilgili?

Ayrıca, bu belgelerin teminleri konusunda sizin hiçbir bilginiz, duyularınız var mı? İşte, bavullarla insanlar bir yerlerden, birtakım belgeler getirdi veya kayıtlar getirdi, bu kayıtları getirenlerin arkasında bir organize iş olduğunu düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Çok teşekkür ediyorum.

Ben öyle bir vesayet yapısı ya da algısına sahip değilim açıkçası ama herkes kendi tecrübesini yaşadığı için, kendi subjektifliği içinde bir değerlendirme yapabilir kuşkusuz ama ben böyle bir şey hissetmiyorum.

İkincisi: Servis edildiği söylenen belgelerin sonuçlarına ve bunun kazandığı hukuki değere de bakmak lazım. Kamuoyuna yansıyan popüler konularla ilgili bana ulaşmış özel bir bilgi ve belge olmadı ama kurumun içindeki arkadaşlarımıza ulaşan farklı olaylarla ilgili bilgi ve belgeler olduğunu biliyorum. Bunların bir kısmı özel hayata ilişkindi, bir kısmı siyasilerin özel hayatına ilişkindi ve oturup değerlendirmesi yapıldı ve bize de kanaatler soruldu. Biz prensip itibarıyla, kişilerin özel hayatlarını ve kendi konumlarıyla doğrudan bağlantılı olmayan ama konumlarını, ailesini, yakın çevresini, çocuklarını ilgilendirebilecek konularda genel bir duyarlılığa sahibiz, o yüzden, biz yayınlamamayı tercih ettik. Ama size şunu söyleyeyim: Zaten bunu paylaşanlar o ihtirasın kimde olduğunu veya bunları kimlerin değerlendirebileceğini düşünüyorlar. O yüzden, kime gideceğini de biliyorlar. Belki bize onun için de gelmiyor olabilir yani.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tunç, buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Müderrisoğlu'na ben de teşekkür ediyorum Komisyonumuza geldiği için ve bizi bilgilendirdiği için.

Biraz önce, “duayen gazeteci” olarak nitelendirdiğimiz Sayın Bila'yı dinledik ve ona da sorduğumuz sorular çerçevesinde size de birkaç soru tevdi etmek istiyorum.

Şunu sormuştum ben Sayın Bila'ya: 28 Şubat süreci ki dinleme ve fişlemelerin en yoğun yaşandığı dönemlerden biri, bu dönemde meydana gelen bu olaylarla ilgili olarak yayın grubunuz neden yeterince hassas davranmadı diye sorduğumda, o sorunun cevabını “Her gazetenin yayın anlayışı vardır.” şeklinde bir cevapla geçiştirmiş oldu usta bir şekilde. Burada kamu düzeni söz konusu olduğunda, insan hakları ve demokrasi söz konusu olduğunda, ortak değerlerimiz söz konusu olduğunda, yasa dışılık, hukuksuzluk söz konusu olduğunda gazetecilerin kendine göre bir yayın anlayışı olması gerekir mi? Buna inanıyor musunuz?

Haber kaynağının açıklanması hususunda da yine Sayın Bila'ya sordum. Madem “Yasa dışı dinlemelerle ilgili bu kadar endişe var.” diyorsunuz, yoğun bir şikâyet var, bu konuda, basında yasa dışı dinleme tutanaklarının zaman zaman yer aldığını -ki üçüncü yargı paketinden önce oldu bunlar- gördük. Bu sizin yayın grubunuzda da var diye sorduğumda, burada haber kaynağını bir kereliğine açıklayın bu endişeleri ortadan kaldıralım, kimden geliyor bu haberler siz biliyorsunuzdur diye sorduğumda “Haber kaynağını açıklamak zorunda değildir gazeteci.” dedi. Burada bir kamu menfaati söz konusu, haber kaynağının açıklanmamasıyla kamu menfaati çatıştığında siz hangisini tercih edersiniz?

Basında yasa dışı dinleme olarak haber olan ancak sonradan yasa dışı dinleme olmadığı ortaya çıkan olaylarda da ortaya çıktıktan sonra neden yeterince haber yapmadınız? Bakın, bunlar günlerce kamuoyunu meşgul etti. İşte, “Devlet dinliyor.”, “İktidar dinliyor.” dendi ama sonucunda küçük bir tuşa basma hatası ya da parti içi bir çekişme, bu tür olaylardan meydana geldiğini daha sonra gördük. Ama bunların basında yeterince neden yer almadığını sorduğumuzda da “Gazetecilerimiz haberde aykırılık ve popülerliğe bakar.” dedi, siz de aynı düşüncede misiniz?

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Teşekkür ediyorum.

Kısa kısa yanıtlar vermeye çalışayım.

28 Şubat süreci ve neden hassas davranılmadığı konusunun zaten öz eleştirisi yapıldı yani o dönemin medyasının iyi bir sınav vermediği çok açık. Doğrusu, ben o zaman yönetici pozisyonunda değildim ama ekonomiyle çok yakından ilgiliydim. Kendi görev alanımda az çok bazı hadiselerin farkındaydık ama dediğiniz doğrudur, tek bir merkezden ve hedefe odaklı ve çok sorgulanmadan yayınlar yapıldı, muhatapları da öz eleştirisini yaptı. Her dönemin kendine göre dinamikleri oluyor ama temel ilkelerin değişmemesi gerekiyor. Dolayısıyla, her davaya göre gazetecilik kanaatimizi, her hukuki sürece göre kurallarımızı esnetip gevşetmiyoruz, gevşetmemiz gerekiyor açıkçası. Dolayısıyla, orada biraz bireysel olarak gazeteciliği nasıl yaptığınız ve kamuoyundaki algınızın ne olduğu ön plana çıkıyor, bu önemli.

Haber kaynağı hususu ve kamu menfaati konusu. Tabii, çok önemli iki kavramı yan yana getirince, hani “Çocuğunuzdan mı, eşinizden mi vazgeçersiniz?” gibi bir soruyla gerçekten karşılaşmadan “Ben olsaydım şöyle yapardım.” denilebilecek bir hadise değil ama yine de şunu size

temin edebilirim ki “haber kaynağı” dediğiniz insanlar sonuçta bir şekilde sizin network’ünüzün içinde ve eğer sizinle bir şeyi çok gizli ve özel paylaşıyorsa ona sadakatle bağlı olmak zorundasınız. Değerlendirme biçimi sizin takdirinize ve namusunuza kalmış bir şeydir. Sonrasında ne sonuçlar çıkabileceğini de öngörürsünüz yani belli bir mesleki tecrübedeyseniz. Ama size şunu söyleyeyim: Er ya da geç bir şekilde onun öz eleştirisi ya da kamuoyunda hesabı verilir yani bugün olmasa bile. O nedenle, yine de haber kaynağının mahremiyetine riayet etmek hepimiz için öncelikli husustur.

Yasa dışı dinleme tutanakları, evet, basına yansıdı ama doğrusal olarak merkez medya üzerinden gelişmediğini tekraren söyleyeyim, bu çok önemli bir ayrıntı ve bizi de oldukça zorlayan ve “Çok geride mi kaldık?” diye de mesleki olarak kendi kendimize de sorgulamaya iten bir başlık oldu açıkçası. Ama bir gerçeklik var, Türkiye çok önemli bir dönüşümden geçiyor ve gerçekten Türkiye’nin kozmik odalarına da giriliyor ve Türkiye bir fotoğrafla karşılaşılıyor, siyaseten beğenenler olur, beğenmeyenler olur ama biz olabildiğince ayna tutmaya çalışıyoruz orada ve şunu söyleyeyim: Kozmik odaların ortaya çıkmasında da yine medyanın bir rolü var ve iyi bir rolü var ve o sayede de Türkiye düne takılmadan yarına bakma avantajı ve şansını elde ediyor.

Yasa dışı dinleme gibi gözüküp yasa dışı dinleme olmayan hadiselerden bahsetti. Bunların çoğunu yine biz yansıttık, bazıları da siyasi partilerin kendi rekabeti içindeki konu başlıkları içinde yer aldı ama önemli olan kimsenin bu hisse kapılmaması ama öte yandan da muhatabını suçlarken de biraz dikkatli ve insafli olması da gereken bir konu başlığı gibi duruyor.

Çok teşekkür ediyorum.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Ben son, bir iki kelime bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Şimdi, Sayın Vekilim durmadan söyleyip duruyor da, her işe Cumhuriyet Halk Partisini katarak söylediğin için.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bu sefer demedim Cumhuriyet Halk Partisini.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Biraz önce söyledin ama mesele o. Zaten Cumhuriyet Halk Partisiyle uzaktan yakından alakası olmayan bir konu bu.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bu konuda en hassas sizsiniz de onun için dedim.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Hassas olacak, senin daha çok hassas olman lazım.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hassasız biz.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Tamam, o zaman, bu konuyu o bağlamda değerlendirmek başka bir yere götürür, doğru bir şey değil, o yüzden söylüyorum.

Şimdi, aynı şeyi söyleyeyim: MİT’e gittik, sen de gördün, kapı duvar, hiç kimse bize bir şey söylemedi. O zaman, başka bir yere mi söyleyecek? Ben bunu söylerim öbür türlü, anlatabiliyor muyum? Biz gittik, hep beraber gittik, kapı duvar, adam bize bir şey söylemiyor. Yani şimdi, Cumhuriyet halk Partisindeki bir örneği göstererek bunu yapmak işi birazcık daha başka yere taşır.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – MİT'e gittiğimizde bize hiçbir şey söylemediler mi?

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Yok, hiçbir şey söylemedi.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bu sistemin nasıl işlediğini anlattılar.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Yılmaz Bey, anlatmadı. Yapmayın Allah aşkına. Soru sorduk, gittiğim yerlerde sorduğum bazı şeylerin ben ne olduğunu biliyorum, cevabını vermedi adamlar zaten. Vermeyebilir, belki der ki: "Şöyle..."

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Gazeteler de bile yayınlandı cevaplar, değil mi?

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Biz çözerdik, o zaman zaten o kurumun çözmesi lazım. Millî İstihbarat dediğin yer, bu işi aslında biz gittiğimizde bizimle çalışıp çözmesi gereken...

Mesele, şunu dar bir kalıba koymayalım diye söylüyorum. Yani, iş Cumhuriyet Halk Partisindeki bir tane olayın meselesi değil, binlerce konu var. Ayrıca, oradan mağduriyet yaşamış olan MHP'den sonra, Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı Deniz Baykal'la ilgili konu da...

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Şimdi Başbakan.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Şimdi de Başbakan. Yani onlar da 2007'den sonrasının örnekleri. Yani, bunu oraya sıkıştırırsak iş başka bir sahaya götürürüz. O yüzden, doğru olmayacağını düşünüyorum ben konunun ama vesayet derken kendi algıladığımı da söyledim, benim algım bu, ben öyle algıladığım için, Başkan da öyle söylediği için de ben onu söyledim. Yoksa, çözeriz zaten, ben de inanıyorum bu konuların çözüleceğine, çözülür ama yeter ki birileri bizim üzerimizde bir vesayet uygulaması yapmasın diye söylüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Arkadaşlar, şimdi, bütün arkadaşlarımız da gerçekten olayı belki izah tahtında, örneklemeler yoluyla anlattığı için belki dikkati çekmiş olabilir ama ben demin de ifade ettim, şahsi kanaatim, bu masa etrafında bulunan bütün Komisyon üyeleri yaşadığımız bu trajik, vahim hadisenin gerçek fotoğrafının ortaya çıkması için gayret ve çaba içerisinde, yani benim inancım o, sizlerin de inancınız o.

Gerçekten sorulara açık ve net cevaplar verdiniz, bana göre büyük oranda tatmin edici cevaplardı. Hem katkınız hem paylaşımlar için çok teşekkür ediyorum.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – Ben de çok teşekkür ediyorum, Komisyona başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Yazılı bilgi paylaşımını da beklediğimizi ifade etmek istiyorum, çok teşekkür ediyorum.

SABAH GAZETESİ ANKARA TEMSİLCİSİ OKAN MÜDERRİSOĞLU – En geç bir hafta içinde, herhâlde o kadar makul bir süre.

Çok teşekkür ediyorum, çok sağ olun. İyi çalışmalar, herkese iyi günler.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Komisyon çalışmalarımız devam ediyor ve bugün son misafirimiz Zaman gazetesi Genel Yayın Yönetmen Yardımcısı Sayın Bülent Korucu.

Hoş geldiniz Sayın Korucu.

Belki, siz burada yoktunuz, formatı kısa bir tekrar etmiş olayım. Haberleşme Özgürlüğüne ve Özel Hayatın Gizliliğine Yönelik İhlallerin Tespiti ve Önlenmesine İlişkin Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırılması Komisyonu bugün alt komisyon olarak çalışıyor. Bu konuda biz de sizi dinlemeyi arzu ettik. Formatımız şu: Gelen misafirlerimize bir saat zaman ayırıyoruz. Bunun ilk yarım saatini misafirimizin sunumuna ayırıyoruz, bilgi paylaşımı, görgü ve tespitleriyle alakalı, varsa elindeki belge ve bilgilerinin Komisyonla paylaşımı süresini hasrediyoruz. Geri kalan yarım saati de varsa arkadaşlarımızın soru-cevaplarıyla tamamlıyoruz. Toplamda bir saat ama tolerans eşliğimiz de var.

Buyurun, çok teşekkür ediyorum.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU – Sayın Başkanım, sizi ve muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Başlarken iki tazyikle başlamayı uygun görüyorum. Bir tanesi: Komisyonunuz hem de bir alt komisyon olarak, hukuk komisyonu olarak çalışıyor yani tereciye tere satıp sizin karşınızda ukalalık yapmak istemem. Sadece, bu konu gazetecilerin bakış açısıyla nasıl görülüyor. Biz masanın bu tarafından baktığımızda ne görüyoruz bunu arz etmek için geldim.

BAŞKAN – Tabii, dinlemeyi arzu eden biz olduğumuz için onda tereddüt yok, problem yok.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU – Baştan onu söyleyeyim.

İkincisi de: Ben yirmi dört senedir İstanbul'da gazetecilik yapan bir gazeteciyim. Onun için, Ankara'nın diplomatik dilini çok rahat kullanamayabilirim. Sayın Temsilci, biraz önce çok diplomatik konuşuyordu, şayet bir sürçülisan olursa heyetinizden baştan özürlerimin kabulünü istirham ediyorum. Dediğim gibi, biz İstanbul'da biraz daha rahat konuşuyoruz, biraz daha az diplomatik konuşuyoruz. İnşallah, o parantezde değerlendirirsiniz şayet sürçülisanım olursa.

BAŞKAN – Sayın Korucu, bu masanın etrafındaki arkadaşların çoğu da İstanbul ekolünden.

Buyurun.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU – O zaman, rahat olabilirim.

Şimdi, olaya baktığım zaman bir gazeteci olarak, bir yönetici olarak şöyle bir şey görüyorum: Hani, dediğim gibi, tereciye tere satmak istemem ama kendi bakış açımı özetlemek için söylüyorum. 4 tane, ikili gruplar hâlinde ayırabileceğimiz başlık var. Özel hayat, haberleşmenin gizliliği ve mahremiyeti, haber alma özgürlüğü ve basın özgürlüğü. Bu 4 başlığı dengeli bir biçimde, ne kadar verimli, bir arada yaşatabilsek o kadar demokratik hukuk devleti oluruz. Yani, ne özel hayatın gizliliği için basın hürriyetinden ya da haber alma hürriyetinden vazgeçme lüksünüz var ne de basın hürriyeti

diye özel hayata tecavüz etme, özel hayatı yerle bir etme gibi bir hakka sahip değiliz. Tabii ki sizler kanun koyucu olarak bu dengeyi sağlamakla görevlisiniz, biz de sadece bakış açımızı anlatmakla.

Şöyle bir şey hissediyorum ben: Bilmiyorum, başından beri tartışmalara baktığımda. Olayın iki boyutu var. Bir bu mahzurlu, yasak, kanunsuz, hukuksuz bilgileri, belgeleri kaydeden insanlar var, bir de yayınlayanlar var. Bence bu iki taifeyi birbirinden ayırt etmek lazım, iki işlevi, iki fonksiyonu birbirinden ayırt etmek gerekiyor. Bunu ele geçiren veya ele geçirmek üzere teşkilat kuran, düzenek kuran kim varsa bunun yakalanması lazım, cezalandırılması lazım ve çok ağır cezalandırılması lazım ama bunun ikinci bölümden biraz ayrı düşünülmesi gerekiyor. Cezalandırırken de hani, gizlilik dediğimiz şeyi de biliyorsunuz, soruşturmanın gizliliği ya da devletin gizli belgelerini ele geçirmek gibi gizlilik içerikli başka maddeler de var ve devlet, maalesef, kendisiyle ilgili suçlarda, kendisine ait ihlallerde çok daha ağır cezalar veriyor. Aslında daha korumasız olan, bireysel ihlalleri belki biraz daha fazla hassasiyetle takip edip, biraz daha fazla hassasiyetle üzerinde durup daha ağır cezalar vermek bile gerekebilir. Tabii ki kamu güvenliği, kamuya ait bir kısım şeylerin önceliği, evveliyatı vardır ama gene de hani bireysel ihlallerin ikinci derecede düşünülmesinin çok da doğru olmadığını düşünüyorum ben. Bireyin hakkının daha ağırlıklı olarak korunması gerektiğini de kayıtlara geçirmek istiyorum.

Ele geçirmeyle ilgili bölümde iki farklı alt başlık yazabiliriz gene bu konuda. Bir tanesi: İdari tedbirler. İşte, bu idari tedbirlerin içerisinde istihbarata karşı koyma da dâhil olmak üzere ele alınabilir, bir de hukuki boyutu. Zaten bir bürokratla ilgili ya da kamu görevi yapan kişiyle ilgiliyse bu ihlal, bu suç casusluk davasına götürebilirsiniz. Bu suç, şayet, Millet Meclisindeki bir gruba ya da Millet Meclisinin geneline teşmil edebilecek şekilde işleniyorsa darbe davasına kadar bile götürebilirsiniz. Onun için, hukuki mevzuat belki biraz gözden geçirilebilir ama kayıtlı ilgili, ele geçirmeyle ilgili düzenekte daha fazla seçenek var ama belki tekrardan gözden geçirilebilir. Fakat şunu görüyorum ben: Birinci aşamadaki, birinci sınıftaki mekanizmaları ele geçiremediğimizden ya da ele geçirmek istemediğimizden çünkü bazen hani ekonomide bir kural ya da bir teamül vardır “Batırılmayacak kadar büyük.” yani savaş açılmayacak kadar önemli, savaş açılmayacak kadar büyük bir kısım şeyler mi var ki bu mekanizmaların üzerine gidilmek yerine -tabirimi hoş görürseniz, affedersiniz- eşeğini dövmeyen semerini dövmeye kalkıyor. Bunların üzerine gidemeyen, daha çok medyayı, daha çok yayınlayan grubu, basını suçlu görüyor diye ben bir endişeye, bir şüpheye kapılıyorum diyebilirim.

İkinci bölüme geldiğimizde yani asıl bizi ilgilendiren, biz gazetecileri ilgilendiren bölüme geldiğimizde, gazetecilerin kamu yararını gözetin ve kesinlikle, elde edilmesinde dahil bulunmayan ve gelmiş materyali de tahrif etmemişse, gelmiş materyali bozmuyorsa, bir kısım şeyler yapmıyorsa üzerinde, amaca matuf düzenlemeler yapmıyorsa gelmiş materyalin kamu yararı süzgecinden geçirildikten sonra yayınlanabileceğini düşünüyorum ben bir gazeteci olarak. Bunun ayırdını şöyle yapabiliriz, şöyle düşünebiliriz: Kamu yararı çok genelgeçer bir kavram, çok subjektif bir kavram

vesaire denilebilir. Bunun ayırdını yapmak, uygulamasını takip etmek sizlerin görevi ama ben şahsen baktığım zaman düz bir vatandaş olarak kamu yararını -dediğim gibi siz değerli hukukçuların önünde ukalalık olarak algılamazsanız- kamu zararına bakarak, muhtemel kamu zararına bakarak kamu yararını tarif edebiliriz ve o açıdan, yayınlanan bir haberin muhtemel bir kamu zararını engellemeye matuf olup olmadığı önemli bir kriter olur ve bu kriterden hareketle, gazetecinin samimi, iyi niyetli bir yaklaşımla bir kamu görevi mi gördüğü yoksa bir tetikçilik mi yaptığı, özel hayata tecavüz niyetiyle ya da maksadıyla mı bu işe girdiğini çok rahatlıkla ayırt edebilir diye düşünüyorum.

Haberleşmenin özgürlüğü konusunda da çok çarpıcı bir örneğimiz var biliyorsunuz tarihte, ondan bahsetmek istiyorum. Hani, güncel meselelerle ilgili çok ekstra bir şey söylemek istemiyorum ama daha genel örnekler üzerinde durmak istiyorum. Mesela, tarihimizde “Johnson Mektubu” diye bir örnek var. Amerikan Başkanı Johnson’un İsmet İnönü’ye, Sayın Cumhurbaşkanımıza gönderdiği bir mektup var ve bu mektup gazeteci Cüneyt Arcayürek tarafından yayınlandığında Türkiye’de kıyamet kopardı ve kıyamet koparması lazımdı. Ben spekülasyon yapayım: Büyük ihtimalle, mektubu da İsmet Paşa kendisi de sızdırmış olabilir. Şimdi, bu mektup iki açıdan suç. Hem devletin bir gizli belgesini sızdırmış oluyor ya da yayınlamış oluyor orada gazeteci hem de mektup dediğiniz şey iki kişi arasında, iki devlet başkanı da olsa, haberleşme hürriyetinin ihlali. Peki, bu mektup bugün, siz gazeteci olsanız, sizin önünüze gelse yayınlar mısınız? Bence yayınlamalıyız çünkü şayet “Johnson Mektubu”nu bilmezse Türk milleti, yakın tarihimizin çok önemli bir satır başını, çok önemli bir noktasını gözden kaçırmış olacağız diye düşünüyorum.

Diğer bir konu: Gazeteciler zaten gizliliğin üzerindedir, gizliliğin peşindedir. Ajans bülteni şeklinde gazete çıkarmak çok makul değil ve zaten medyanın haber alma hürriyetini, haber verme hürriyetini; kamunun da haber alma hürriyetini böyle gerçekleştirmek mümkün değil. Pravdalar yayınlarak biz gazetecilik yapamayız, böyle bir görevi ifa edemeyiz.

Suç dediğiniz şey de gizlidir zaten ve suç dediğiniz şey gizli olduğu için gazeteciler de biraz bu gizlilikle hemdem olmak, bu gizlinin peşinde koşmak zorundadır. Mesela, bir yolsuzluk ya da ihaleye fesat karıştırma suçu gizli bir suçtur, hiçbir yolsuzluk çetesi gazete ilanıyla kendisine iş bakmaz yani “Bilumum yolsuzluklar itinayla yapılır.” filan diye bir gazete ilanı yoktur. Şayet, bir yolsuzluk çetesinin üzerine gidiyorsanız, bir ihaleye fesat çetesinin üzerine gidiyorsanız gizli alana giriyorsunuz demektir. Bunun kamuda ayağı varsa, kamu görevlisi, siyasetçi ya da bürokrat ayağı varsa bu biraz daha bir gizlilik kalkanı, gizlilik perdesi altında olacak demektir. İster istemez, bu gizliyi araştırmak gazetecinin görevidir. Bir de, hani kamu yararı ve yayınla ilgili şöyle örnekler benim aklıma geliyor: Hep böyle siyasal ve aktüel şeyleri konuştuğunuzda çok önemli ama teferruat gibi görünen bir kısım şeyleri gözden kaçırabiliriz. Kanun koyucunun, hani en küçük ayrıntıyı bile düşünerek, en marjinal örneği bile düşünerek icraat yapması gerektiği için bunları da düşünmek lazım yani farz edin ki bir belediye başkanıyla sağlık müdürü konuşuyor, o beldedeki, o ildeki suya zehir karışmış ve seçime beş ay var ve

sağlık müdürü belediye başkanına “Suyumuza zehir karışmış ne yapacağız Başkanım?” “Oğlum, seçime beş ay var, şimdi bu kamuoyuna yansırsa mahvoluruz, bunu şimdilik kamuoyuyla paylaşmayalım.” Şimdi, bu ses kaydı olarak benim önüme geldiği zaman, ben bunun doğruluğuna inanırsam yayınlamalı mıyım, yayınlamamalı mıyım? Yani, burada bir kamu yararı ya da kamu zararı yani ben bunu yayınlamazsam işte şu kadar insan sağlık olarak, can güvenliği olarak risk altında kalabilir diye düşünürüm. Hani, sadece sıcak ve aktüel olayların üzerinden gidersek -onun için bu örneği söyledim- yeterince doğru noktalara varmayabiliriz. Marjinal gibi görünen, ayrıntı gibi görünen noktaları da heyetinizin dikkatine arz ediyorum.

Başta söylediğim bir cümleyi tekrar özetleyerek sorularınıza teşekkür ederek geçmek istiyorum, o da: Gazeteci kamu yararı-kamu zararı dengesine dikkat ederek haberini vermek zorunda, birinci düşüncem.

İkincisi de kayıt sürecinde kesinlikle dahil olmaması lazım bence.

Bir diğeri de, kayıtlar üzerinde belli bir niyete matuf tahrifat yapmamış olması lazım çünkü bunlar kamu görevi yapma aşkıyla değil kötü niyetle, belirli maksatlara, belirli hedeflere varmak için yapılmış eylemlerdir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Korucu, hoş geldiniz.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU – Teşekkür ederim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Gerçekten, biraz da bizim Komisyonun amacı, basın etik kuralları çerçevesinde basının ne olması, yapması gerektiğiyle beraber... Zaten onun dışında, bu gizlemede rolü, etkisi ve haber kaynakları itibarıyla da haber olunca gizli dinleme var...

Hemen başlayayım. Bu örtülü ödenekten JİTEM döneminde –bu, iddianamelere de, basına da, haberlere de çok yansıdı- milyonlarca liralık gizli dinleme cihazları alındığı söyleniyor fakat bu cihazların envanteri yoktu ve nerede olduğu konusunda da bir bilgi, bir istihbarat, bir haber kaynağı yoktu. Yani, haber olarak, kaynak olarak size ulaşan böyle bir bilgi oldu mu? Tabii, iletişimin olduğu andan itibaren casusluk, istihbarat, karşı koyma hareketleri hep olmuştur. 1990’lı yıllarda, vatanseverlik adı altında köy yakmalardan faili meçhul cinayetlere kadar varan ve daha sonra da çeteleşen, organize suç şebekelerine dönen, hatta siyasi darbe teşebbüslerine kadar olayı getiren, kendini devletin yerine, hukukun yerine koyan oluşumlar vardı, basında da çok yer aldı, gazetenizde de zaman zaman çok yer aldı, onun için soruyorum. Acaba, bunların tortuları hâlâ kolluk kuvvetlerinin, işte, ordunun, özel harp, NATO bağlantılarından sizce -bir izlenim olarak, tabii, onda kesin bir şey söylenemez ama- istihbari olarak hâlâ varlıkları var mı, sürüyor mu? NATO’nun Türkiye’yi dinlediği söyleniyor, bütün, ilk

gördüğümüz kulaklar NATO'nun kulaklarıdır. Mardin Lisesinde biz okuduğumuz zaman, kalede kocaman bir radarı vardı NATO'nun, nereye gitssek her tarafta, Trakya'dan İncirlik'e kadar, sonra, bunun yerine GES kuruldu. "GES TİB'e devredilirken bir kuşku var mı yani bütün aletler devredildi mi acaba?" gibi bir tartışmaya tanık oldunuz mu yani böyle bir konu oldu mu?

Yine, işte, eski Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner'in ses kaydı bir gün bir baktık İnternet'te yayınlanıyor, çok önemli bir operasyonda. Yani, bu zaaf noktaları kendi içinden olmazsa mümkün mü dışarıdan bir kaynak tarafından verilmesi konusu?

Yine, çok klasik şeylerdir yani istihbarat dinler, dinlemeyi önce ele geçirir, rakibini ekarte eder. Lozan'da bile İngilizler telgrafları önceden çözer, okurdu, masaya öyle otururdu, öyle derler bazı tarih kaynaklarında. Stalin, Amerikan büyükelçisini dinlemek için, çocukların verdiği, bir ağaç oymaya Amerikan amblemini yapmışlar, içine cihazı koymuşlar, dinletmişler. Bu, klasik soğuk harp döneminin ama tabii, şimdi dijital bir dönemdeyiz, analog dönemden dijital döneme geçerken Başbakanın son olayında, evinin altında, bürosunda böcek bulunması... Tabii, biz Başbakana bayağı da bir yakındık, 20 metreydi benim de odam böceğin olduğu zamanlarda. Yani, o böcek şimdi Başbakan da dinlenebilir, üstte CHP Grubu var, dinlenebilir, biraz ötede MHP var dinlenebilir...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Oradaki odaya değil, Keçiören'deki ofise konuldu.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Konuldu, buradaki Medis odasında da bulunduğu söylendi, böcek prizden çıktı ve çok gelişmiş bir böcek olduğunu MİT'te de bize söylediler. Priz monte edilmişti ve Başbakan birdenbire bütün korumalarını değiştirdi ve tabii ki Başbakanın haklı kaygıları, korumada zafiyet ayrı bir takdir konusu onu şey etmem. Burada birileri ima etmek istedi, hep gazetenize, cemaate "Bu dinlemeleri cemaat yapıyor, cemaatle Hükümet arasında bir şeyler varmış." der gibi. O dönemde ha bire gizli dinleme, istihbari kayıtlar uçtu. Basın olarak iyi satan bir gazete, Zaman iyi izlenen bir gazete çünkü son on yılda, özellikle son zamanlarda çok takip ediliyor ve burada siz de şöyle bir izlenim var mı? Son sorumdur bu. Yani, MİT, MİT'in içinde farklı kesim örgütlenmeleri, parti, cemaat, farklı görüşler, asker yani farklı kümelenme örgütlenmeleri olabilir mi? Devlet aygıtı, asker, Hükümete bir... Vesayet kırıldı diyebilir miyiz yani bu dinleme dâhil, noktasına kadar yüzde 70'lerde... Benim söyleyeceğim bu.

Son casusluk davasının görüntüleri, kamuoyuna yansıma biçimi sizin çok net koyduğunuz bir ölçüyü hemen dikkate getiriyor, elbette ki, özgürlük, haber ama ahlak, etik, vicdan, hukuk, adalet denen çok önemli kavramları ilgilendiren bir konu. Bunda basın bir sınır tutturamaz mı? Yani, ben bunu, bütün basın için mümkün değil ama merkez akım medya için bunun kuralları oluşma imkânı yok mu? Bu konuda bize bir öneriniz olabilir mi? Yani bizim Araştırma Komisyonu bu konudaki kişilik hakları ihlallerini önlemek için bir öneriyi de Medis dışında, medyaya yapabilir mi? Onu sormak istedim.

Teşekkür ederim.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU –

Ben teşekkür ederim.

Sondan başlayayım, 6-7 soru kaydettim, şayet arada unuttuğum olursa...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Birbirine bağlantılı aslında.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU –

Tamam, şey yapabiliriz.

Medyayla ilgili, hani gazeteciler genelde kendi mesleklerini, kendilerini çok eleştiren insanlardır, diğer mesleklere göre biraz daha fazla yaparız biz bunu. Ben de biraz öyle yapayım. Bizim mesleğimizin en büyük eksikliği bence öz denetim kurullarının yaşamıyor olması, öz denetim kurullarının mevcut bulunmaması. Meslek örgütlerimiz daha çok, böyle bir lokal vazifesi yapıyor.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Basın Konseyi var, etik kurula yetmiyor demek ki.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU –

Yani Gazeteciler Cemiyeti ya da diğer ismini sayabileceğimiz birçok basın meslek örgütü, öz denetim kurulu olarak çalışmadığı için, gazeteciler kendi içerisinde yanlış yapanı cezalandırmadıkları için, yanlış yapan bir şekilde ekarte edilip mesleğin dışına atılmadığı için yanlış yapan aynı işi yapmaya devam ediyor ve arkadan gelenlere de aslında bir anlamda cesaret verilmiş oluyor, onlara da yol gösterilmiş oluyor. Bunu bir öz eleştiri olarak kayıtlara geçirmiş olabiliriz. Basın mesleğinin bir an önce, meslek kuruluşlarını ve öz denetim mekanizmalarını hayata geçirmesi gerekiyor diye düşünüyorum. Diğer hukuki düzenlemeler, onlar ayrı bir bapta konuşulabilir.

Cemaat meselesinde şunu söylemek isterim: Hani, nihayetinde, bu işler spekülasyonlarla, dedikodularla konuşulacak meseleler değil. Bugüne kadar ne hukukun önünde ne de yüce Medisin önünde bu iddiaları kimse delillendiremedi ve kimse bunun delilini ortaya koyup da...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Zaten yalanlanmıştı o tarihte.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU –

Tabii, yani hesap sorma mekanizmalarını hayata geçiremedi. O zaman bunu hani cevap vermeye –sizi tenzih ederek söylüyorum yani dışarıdaki spekülasyonlar açısından söyleyeyim- değer çok şey bulmuyorum o konuda.

Tabii ki, çeşitli güvenlik birimleri içerisinde farklı düşünen, farklı ülkeler adına çalışan yoktur belki de -inşallah öyle değildir çünkü bu bizim açımızdan çok büyük bir zaaf olur- ama farklı kariyer hesapları içerisinde olanlar oluyor, farklı mantaliteyi yaşayanlar oluyor, bunların mücadeleleri, önemli ölçüde aslında belirli şeyleri hayata geçiriyor ve bu, ancak sonradan ortaya çıkıyor. Yani mesela yakın tarihimize baktığınızda işte, mesela Sayın Yaşar Büyükanıt'ın Genelkurmay Başkanı olacağı dönemin hemen akabinde onun aleyhinde çok büyük kampanyalar yapıldı yani onunla ilgili bir kısım veriler, bir kısım bilgiler, vesaireler kamuoyuyla paylaşıldı ve sonra ortaya çıktı yani zaman içerisinde yargılamalar, soruşturmalarla birlikte ortaya çıktı ki bu kayıtları kendi silah arkadaşları tutmuş ve onun

Genelkurmay Başkanı olmasını önleyip kendileri belirli makamları, belirli kariyer hesaplarını gerçekleştirebilmek için aslında bunları bir araç olarak kullanmışlar. Şimdi, bu tür, böyle, çoğunlukla şahsi kariyer hesapları açısından bölünmeler ya da gruplaşmalar olduğunu hissediyorum yani bunu hem subjektif bir his olarak hem de işte, mesela Sayın Özden Örnek'in darbe günlüklerini okuduğunuzda net bir biçimde ortaya koyuyor, işte diyelim ki İlker Başbuğ'la ilgili hiç iyi konuşmuyor çünkü o günlerde İlker Başbuğ ve Yaşar Büyükanıt farklı bir kariyer hesabı içinde olduğu için o ekibe destek vermiyor. Şimdi, bu tür, böyle, kariyer çatışmaları, çakışmaları aslında bir anlamda farklı görüntülerin ortaya çıkmasına vesile oluyor. Hani, MİT en az bildiğimiz ya da neredeyse hiç bilmediğimiz bir kurum olduğu için onunla ilgili bu tür, böyle, gruplaşmalar var mı, onu ben şahsen bilmiyorum. Herhangi bir kariyer hesabı orada çok da yürümüyor herhâlde bildiğim kadarıyla, teşkilat yapısını, çalışma şeklini çok iyi bilmiyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Geçmişte çok feci bir şekilde yürüyordu. Müsteşarlar konusunda çok ciddi rekabetler yaşanmış.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU – Ha, ben kendi şeyimi söyleyeyim, çok iyi bilmiyorum.

Derin devlet, GES'le ilgili sordunuz. Onu, birinci soruyla da bağlayarak söyleyebilirim, hani "GES'e bütün şeyler devredildi mi?" Başta söylediniz zaten, bir kısım kayıt dışı aletler, araçlar var, kayıt içinde olanlar zaten mecburen devredilmiştir, başka alternatif yok çünkü nihayetinde bir devlet işleminden bahsediyoruz ama kayıt dışında olduğu söylenen makineler, araçlar, gereçler, bunlar herhâlde devredilmemiştir. Onlar şu anda nerededir, onu da ben çok iyi bilemiyorum.

JİTEM ve derin devletin hâlâ aktif olup olmadığı konusundaki kanaatim, şayet Türkiye bu tür hukuksuz örgütlenmeleri cezalandırabilirse, içeride parçalar kalsa bile onlar tekrar o işe teşebbüs etmeye cesaret edemezler diye düşünüyorum. Hani, muhakkak ki bütününün, yüzde 100 ayıklanması söz konusu olamaz, zaten böyle bir hukuki şey herhâlde teklif mâlâ-yutak olur, hani, eskilerin tabiriyle gerçekleştirilmesi imkânsız bir talep olur ama şayet bunun bir suç olduğu kayıtlara geçerse ve suçu işleyenler de cezalandırılırlarsa daha sonra bu suçu işleyecek olanları caydırmış olur, hukukun bir amacı da caydırmaktır, suçtan alıkoymaktır. Bu, belki daha önemlidir, hıfzıssıhhadır. Bu açıdan baktığınızda da ben hani hukuksuz, kanunsuz iş yapanların cezalandırılmasını çok önemsiyorum, onlar cezalandırılırsa içeride varsa bile bir kısım kalıntılar, onların yeniden bir araya gelme ya da yeniden eyleme geçme cesareti bulamayacaklarını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kesimoğlu, buyurun.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Korucu'ya sunumundan dolayı çok teşekkür ederim.

Gerçi, kendisi sözlerinin başlangıcında yirmi yıldır İstanbul'da görev yaptığını dolayısıyla, diplomatik bir dil kullanımında sıkıntılar yaşayabileceğini ifade etti. Belki düzeltme ihtiyacı içerisinde olabilir diye, kayıtlara girmesi açısından da ifade etmek istiyorum, "Millet Meclisi" kavramını birkaç kez kullandınız. Bildiğiniz gibi, Millet Meclisi ve Senato Meclisi 1961 Anayasası'na göre söz konusuydu. Şimdi, 1982 Anayasası'nda bir tane Meclis var, Türkiye Büyük Millet Meclisi.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – O da milletin Meclisi.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Evet, o da milletin Meclisidir ama adı Türkiye Büyük Millet Meclisidir, kısaca Meclis diye adı...

İkincisi, yani bu örneği ben anlamakta güçlük çektim, Komisyonumuzun çalışmalarıyla illiyet bağını kavrayamadım "‘Johnson Mektubu’ İsmet İnönü tarafından sızdırılmış olabilir." dediniz, ben anlayamadım. Bu pencereden de bakarak "Acaba böyle de düşünebilir misiniz?" diye soru yöneltmek istiyorum size: Mesela Oslo ve İmralı tutanaklarını da acaba Sayın Başbakan sızdırmış olabilir mi? Böyle bir düşünce içerisinde olabilir misiniz?

Bir başka sorum, gazetelere tabii, bilgi ve belgeler geliyor, haber kaynaklarını sorma durumumuz söz konusu değil ancak bu materyaller hangi yöntemlerle size ulaşıyor. Yani, bavulla mı geliyor, İnternet'e düşme... Biraz önce Sayın Bila ve Sayın Müderrisoğlu'yla da konuştuk, size de aynı soruyu yönelteyim yani nasıl geliyor? İnternet'e düşme yönteminden mi yararlanıyorsunuz, bavulla mı geliyor ya da başka bir yöntem mi? Hangi yöntem? Bunların kullanımını, kullanıp kullanmamayı değerlendirirken geçerli kıldığınız kıstas nedir? Bizi, sizi, hepimizi kim ya da kimler dinliyor olabilir? Yani kolluk güçleri mi dinliyordur ya da gayriresmî kişiler mi dinliyordur? Bunlarla ilgili bir tespitiniz, bir değerlendirmeniz olabilir mi?

Son sorum da bunun önlenmesi konusunda mevzuat anlamında ve uygulama anlamında bize önerileriniz neler olabilir?

Teşekkür ederim.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU – Ben teşekkür ederim.

Hani, özrümü baştan sürçülisanlar için dilediğim için... Türkiye Büyük Millet Meclisiyle ilgili kullandığım şeyin farkında değilim ama tekrar özür dilemem de gerekirse dilerim.

"Johnson Mektubu" ile ilgili dikkat çektiğim konu rahmetli Cumhurbaşkanımızın sızdırması değil yani onu bir spekülasyon olarak söyledim. Orada asıl dikkat çeken konu Türkiye'nin dış politikasıyla ilgili, geleceğiyle ilgili çok önemli bir mektup var ve bu mektup şayet sızmasaydı bizim tarihimiz eksik kalacaktı ve bu mektup yayınlandı. Hani, bu mektup bugün bizim önümüze gelse yayınlar mıyız, yayınlamaz mıyız? Daha çok o konuya ben odaklanmak istedim. Öbürü, hani, İsmet Paşa'nın biraz dardını rahatlattığı için o mektubun yayınlanması "O bile sızdırmış olabilir." dedim ama bir işgüzar savcı Cüneyt Arcayürek'e dava da açabilirdi buna rağmen ama...

BAŞKAN – Yani olumlu da bir anlam yüklüyorsunuz.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU – Tabii, olumlu anlam yüklüyorum, negatif bir anlam yüklemiyorum. Sayın Cumhurbaşkanı...

BAŞKAN – Tabii, öyle anladık biz. Yani, olumsuz değil, tam tersine İsmet İnönü'yü vatansever bir eylem içerisinde olmuş gibi... Ben öyle anladım yani.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Ben de Sayın Başbakana olumlu anlam yüklenmesi açısından sordum.

BAŞKAN – Yok, yani kendi bağlamında değerlendiriyoruz.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU – İmralı ve Oslo'nun Sayın Başbakan tarafından sızdırılabileceğine ihtimal vermiyorum çünkü onun bu sızdırmadan kazanacağı bir şey yok diye düşünüyorum.

Hangi yolla bize geliyor? Açıkçası, bize neredeyse hiç gelmiyor çünkü bizim yayınlamayacağımızı ve işte, olağan şüpheli konumunda olduğumuz için kesinlikle uzak duracağımızı biliyor bütün bu işleri yapanlar, onun için bize servis yapmıyorlar, hatta biz bu süreçte gazetecilik açısından çok gol yedik, hep diğer gazetelerden alıntı yapmak zorunda kaldığımız için biraz da okuyucularımızın nezdinde belki mahcup olduk.

"Kim dinliyor?" sorusu, hani, bu soru fakir bir gazetecinin verebileceği bir cevap değil. Hani, devletin ilgili kurumlarının bu cevabı size ulaştırması lazım ama dinlemeleri önlemek açısından ben şahsen, o hukuksuz dinleme mekanizmalarının yakalanıp cezalandırılmasının ancak çözüm olabileceğini düşünüyorum. Yoksa, gariban gazetecileri cezalandırarak, onların gözünü korkutarak dinlemeleri önlemiş olmazsınız. Tam tersine, masa altında bir şantaj unsuru olarak bunlar kullanılmaya devam eder ve daha büyük zarar verir yani kamuya yansması bir anlamda nispeten ehvenişer denilebilir ama bunlar bir şantaj mekanizmasının parçası olarak, malzemesi olarak kullanılırsa bürokrasiye, siyasete, o daha tehlikeli olur. Onun için, özellikle suyu başından tutmak lazım, başından önlem almak lazım. Sonuçlara biz daha çok odaklanıyoruz. Sonuçlar bir şekilde ıslah olur başlangıcı ıslah edebilirsek.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Şimdi, tabii, ben doğrusu -tırnak içerisinde- kendi bağlamında Sayın Korucu, işte, "Johnson Mektubu"nu İnönü'nün sızdırdığı şeklindeki şeye göndermede bulundu. Gerçekten de öyle yani o anlamda olumlu bir anlam yüklemiş oldu ama tabii, o benzetme ve paralellik nasıl kuruldu, onu anlamak çok mümkün değil. Sonuçta, yani İnönü'nün de şüphesiz olumlu olumsuz taraflarıyla tarihe mal olmuş bir kişiliği var, ayrı bir bağlamda değerlendirilmesi gereken bir mesele.

Sayın Havutça, buyurun.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Teşekkür ediyorum Sayın Korucu.

Tabii, sizin gazetenizde, işte, kamuoyunda bilinen Ergenekon davası, Balyoz davası gibi davalarda, siyasal diye nitelediğimiz davalarda birtakım mahkemelerdeki dosyada gizlilik kararı

olmasına rağmen avukatların bile ulaşamadığı bilgileri gazetenizde bu çerçevede yayınladınız mı ya da yayınlamadıysanız diğer benzer yayınlanan yayınların yayınlanması olayına nasıl bakıyorsunuz?

İkincisi, gazetecilerin dinlendiği, işte, gazeteci arkadaşların, kamuoyunda bilinen isimlerin, işte, MİT ya da Emniyet tarafından istihbari amaçlı dinlemeleri gazetecilerin demokratik sistemin gereği olarak kamuoyuna bağımsız ve özgür haber yapma, basın özgürlüğüne ihlal olarak görüyor musunuz? Bununla ilgili meslek etiği bakımından hangi kuralların, önlemlerin alınması gerektiğini düşünüyorsunuz?

Tabii, bir de arkadaşlarım, bütün şeye sorduk. Türkiye'deki özel hayatın gizliliğinin ve haberleşme gizliliğinin ihlallerinin önlenmesiyle ilgili basın olarak, siz, basın meslek örgütleri olarak hangi ilkeleri öneriyorsunuz?

Teşekkür ederim.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU

– Birinci sorudan başlayayım. Ergenekon ve Balyoz gibi davalardaki gizlilik kararı olan bilgi ve belgeleri yayınlamadık, biz gazete olarak bunlardan uzak durduk. Hatta, başlangıçta -biraz önce de söylediğim gibi- hani kamuoyuna ilk yansıma aşamasında da bu bilgiler başka gazetelere öncelikle yansıdığı için biz onlardan alıntılanmak zorunda kaldık. Biraz da, böyle, gazetecilik açısından kötü bir durum yaşadık diyebiliriz.

Gazeteciler dinleniyor, işte, kamuoyuna yakın zamanda Taraf gazetesi yazarları ve yöneticileriyle alakalı yansıyan en somut örnekten başlayarak gidebiliriz. Bunlar, tabii, hem bir kişi hakkı ihlali hem de basın özgürlüğü ihlali yani bir anlamda bunlar sadece herhangi bir kişi oldukları için değil, gazeteci olarak gazetecilik mesleğini yapmalarını birazcık engellemek, psikolojik baskı uygulamak ya da oradan öğrenilmiş bir kısım bilgilerle belki onları susturmaya çalışmak gibi amaçlara hizmet edebilir. Onun için, hani, normal insanların dinlenmesi, onların özel hayatları ve haberleşme hürriyetleri kutsal, çok önemli ama gazetecilere kamu görevi yapmaları hasebiyle biraz daha fazla, biraz daha hassasiyetle üzerinde durulması ve gazetecilere yönelik bu tür eylemlerin, bu tür suçların daha kararlılıkla üzerine gidilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bunun için, hem hukukun hem de idari mekanizmaların daha hassasiyetle üzerinde durması gerektiğine inanıyorum. Gazetecilerin basın meslek ilkeleri, evrensel meslek ilkelerimizi ben trafik kuralları gibi görüyorum aslında. Hani gazeteciliği mektebinde de okumuş, mektepli bir kişi olarak başından beri şunu söylemeye çalışıyorum: Bunlar trafik kuralları gibidir, basın meslek ilkeleri, bunları uygularsanız herhangi bir iletişim kazasına sebebiyet vermezsiniz, bunları uygulamazsanız herhangi bir kavşakta birisiyle kafa kafaya gelirsiniz, herhangi bir kavşakta takla atarsınız ve meslek olarak aslında mahvolabilirsiniz, çok kolaylıkla mahvolabilirsiniz ama bizim ülkemizde maalesef basın meslek ilkelerinin uygulanıp uygulanmadığını gözetken bir öz denetim mekanizması olmadığı için ya da çok zayıf olduğu için, basın meslek kuruluşları çok aktif bu görevi yapmadıkları için, maalesef, ancak hukuk yoluyla gazeteciler terbiye edilmeye

çalışılıyor, o da, aslında, hani tabancayla sinek avlamak gibi bir şey oluyor çok da doğru olmuyor. Mesela bu son süreçte cezaların ertelenmesi gündeme geldi, onu da belki kayıtlara geçirmekte fayda var, cezaların ertelenmesi bizler açısından Demokles'in kılıcının tepemizde sallanması demek yani aslında şayet bir düzenleme yapılacaksa o suçun ya da o suçla birlikte muhtemel cezanın ortadan kalkması daha doğru olurdu, şimdi, yani gazeteciler hakkında... Çünkü 200, 300, 500 tane dava açılmış gazeteci de var, bu gazetecinin herhangi bir şekilde kımıldaması, gazetecilik faaliyeti yapması çok zor çünkü kötü niyetli olmadan da hata yapabilirsiniz, o hata çok pahalıya patlayacak bir aşamaya geldi. Basın meslek ilkelerinin ülkemizde uygulanabilmesini kontrol eden meslek kuruluşlarına acil ihtiyacımız var, diyeyim, bitireyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tunç, buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de Sayın Korucu'ya hoş geldiniz diyorum, açıklamalarından dolayı teşekkür ediyorum.

Tabii, ben aslında bugün, Sayın Korucu'nun buradan biraz zor çıkabileceğini hep tahmin etmişim çünkü bugüne kadar özellikle kamuoyunun gündeminde yasa dışı dinlemelerle ilgili olarak hep Zaman grubunun ve cemaatin suçlandığını gördük. İşte, yargıya, kolluğa sirayet ettikleri, yasa dışı dinlemeler yaptıkları ve bunu basın yayın organlarında yayınladıkları şeklinde çeşitli siyasilerin hemen hemen her gün demeçleri var. Basın yayın organlarının, bir kısım medyanın bu konuda sürekli propagandası var. Bu konuda yani nasıl “dinleme paranoyası” diyorsak, cemaat paranoyası da var. Bu konuda neler söyleyeceksiniz? Yani, bugün burada çok demokratik bir ortam var ama hep sizin üzerinizden biz dövüldük, siz dediniz ya “Eşğini dövmeyen semerini döver.” Aynı ortam bizim için hep oldu, bugün demokratik bir ortam, bu konuda neler söyleyeceksiniz? Yani, her yere sirayet etti mi cemaat? Yasa dışı dinlemelerle ilgili tespit edilen bir olay var mı? Mahkûm olan var mı? Bu konuda sizin şahit olduğunuz örnek olaylar var mı?

Teşekkür ederim.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Cemaat var mı diye mi soruyorsun? Yani zapta geçsin. Yani MİT'in içerisinde cemaat var mı? Emniyetin içerisinde cemaat... Ben öyle anladım soruyu.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yok, ben soruyu Sayın Korucu'ya sordum...

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Cemaat temsilcisi olarak mı soruyorsunuz?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hayır, cemaat temsilcisi olarak sormuyorum. Bir gazeteci olarak gözlemlerini soruyorum.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Paranoyaysa dinleme, neden o zaman buradayız? Onu da soralım o zaman. Paranoya mı?

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Havutça, şöyle yani spekülasyona yol açacak yorumları yapmak doğru olmaz.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) - Şimdi, bir dakika, önce şurada anlaşalım: Biz burada şu anda bir paranoyayı mı konuşuyoruz?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hayır.

BAŞKAN – Sayın Havutça, bakın, Sayın Tunç bir soru tevcihte bulundu... Şöyle bakın...

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Şimdi, kullanılan ifadeye yani sanki olmayan bir şeyi mi değerlendirdik?

BAŞKAN – Şimdi, ama bakın bir soru tevcih etti, cevap verecek olan...

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Somut şeyler var, sayın meslektaşım. Bizim sorularımızı... Siz öyle bir şey yaratıyorsunuz ki sanki muhalefet, milletvekilleri burada olmayan bir şey var Türkiye’de ve biz toplanmışız, olmayan bir şeyi... “Paranoya” diyorsunuz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Şunu ifade etmek istiyorum Sayın Havutça...

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Sayın Meslektaşım, paranoya diyorsunuz. “Paranoya” yı açar mısınız? Ne demek paranoya?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bize bu konu üzerinden yaptığınız eleştirileri, Zaman Grubu üzerinden yaptığınız eleştirileri...

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Hangi eleştirileri?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Buyurun muhatabı burada, sorun diyoruz, sormuyorsunuz.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Hayır, soruyoruz işte ama bakın, siz “paranoya” diyorsunuz. Hukukta “paranoya” ne demek bir açar mısınız?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Size şimdi paranoyayı açıklayacak durumda değilim, benim sorduğum soru açık.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Paranoya, olmayan herhangi bir korku demek.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bakın, yine aynı şeyi yapıyorsunuz. Bütün Meclis Genel Kurulu tutanaklarını açın, yani akşama kadar...

BAŞKAN – Azizim, bakın, bunu genel bir metafor olarak kabul edin bunu.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Bakın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, hepimizin verdiği bir karar var. Haberleşme özgürlüğüne ve özel hayatın gizliliğine yönelik ihlallerin tespiti. Nedir bu?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Evet, tespit edelim, tamam.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Sizin önerenizde imzanız var orada. Oy için mi verdiniz siz bunu?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Korucu’ya sorduğunuz sorularınızı yeterli görmüyorum. Ben bunu...

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Açık ve net olalım.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Tabii, açık ve net olalım.

BAŞKAN – Arkadaşlar, izniniz olur mu?

Şimdi, Sayın Havutça, şöyle söyleyeyim: İzniniz olursa bakın, istirham edeyim. Ben burada...

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, bakın, şimdi arkadaşımız “paranoya” diyor, ben de somut bir şey söylüyorum.

BAŞKAN – Şimdi, metafor olarak kabul edin lütfen onu, yani öyle kabul edin, yoksa teknik...

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Şimdi efendim, bakın, Mecliste 4 tane partinin, hepimizin uzlaşarak imza attığı şey paranoya değildir. Bir defa, hepimizin önermeleri şurada, dosyamızda.

BAŞKAN – Şüphesiz, öyle değil tabii.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Türkiye Büyük Millet Meclisinin verdiği karar paranoya değildir. Onu düzeltin.

BAŞKAN – Elbette değil, onda hiç tereddüt yok.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Somut şeylerdir, aradığımız gerçektir. Onu söylemek istiyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Maksudı aşan bir tartışma yapıyorsunuz, çok gereksiz bir şey.

BAŞKAN – Şimdi, şöyle Sayın Havutça: Bakın, kaldı ki ben çok net bir şey söylüyorum. Hepimiz de biliyoruz ki... Sayın Tunç'un söylemiş olduğu şeyi metafor olarak kabul edin, yani, öyledir de. Yoksa paranoyayı yani teknik anlamında kullanmadığı çok açık.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Ben paranoyayı şu anlamda söyledim: Ben hangi anlamda kullandığımı çok iyi biliyorum Sayın Havutça.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Meclis paranoya mı görüyor?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yani, bahsettiğim dinlemeyle ilgili sizin kıyameti kopardığınız birtakım olayların dinleme olmadığı ortaya çıktı.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Neyi ortaya çıktı?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Çıkmadı mı ortaya?

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Ergenekon davasındaki Başkent Üniversitesinin santrallerinin, telefonlarının dinlenmesi ve bununla ilgili de herhangi bir resmî belgenin sunulmaması paranoya mıdır, somut bir şey değil midir? Balyoz davasında, KCK davasında, Anayasa Mahkemesi üyelerinin dinlenmesinde...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Şimdi, Ergenekon davasındaki delilleri, o davalardaki delilleri hâkimler tartışacak. O delilleri bizim takdir etme yetkimiz yok.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Hayır. Çıktı mı ortaya diyorum, onu soruyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Ve karar çıkınca ortaya hepimiz şunu göreceğiz: Hangi deliller ışığında kimler mahkûm olmuş, onu göreceğiz hep beraber, onu bekleyelim. Niye hepimiz böyle -

Ergenekon davası, Balyoz davası- yargıya müdahale ediyoruz? Yani, orada birçok gerçekleşmiş olay var.

BAŞKAN –Sayın Tunç, Sayın Havutça... Ben Komisyon Başkanı olarak izniniz olursa ...

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Şu cemaat meselesini de bir netleştirelim, arkadaşımız açtı, biz bu konuda düşüncelerimizi söyleyelim.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Havutça, şöyle söyleyeyim, bakın, Komisyon Başkanı olarak: Burada bu tartışmayı ben çok faydalı bir tartışma olarak görmüyorum doğrusu, amaca da uygun düşmüyor, maksada da hizmet etmez. Sayın Tunç bir soru tevcih etti, biz Sayın Korucu'dan bunun cevabını alalım...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, ona girmeden önce ben bir katkı yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Olur.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Şimdi, iki başlıktan bahsedeceğim. Birincisi, hepimiz milletvekiliyiz, iktidar partisinin, muhalefet partisinin milletvekili olabiliriz ama hepimiz milletvekiliyiz. Hiçbir milletvekilinin bir başka milletvekilinin sorusunu değerlendirme hakkı yoktur. Eksik buluyorum, yanlış buluyorum, o zaman doğrusunu söylersiniz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Havutça'ya onu söylemek...

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Benim sözüm size.

İkincisi, eğer siz bizim sorularımızı yetersiz buluyorsanız...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Benim sorumu değerlendiren Havutça, ben onun sorusunu değerlendirmedim.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Sevgili Tunç, ben daha bitirmedim.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Ben sorunuzu değerlendirmedim, ben “paranoya” ifadesini değerlendirdim.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Madem 4 parti mutabakatla bu önergeyi verdik, Komisyon kuruldu, o hâlde bizim yönettiğimiz soruda bir yetersizlik varsa üstünü siz tamamlarsınız. Önemli olan iyi niyetli ve Komisyonun görevi çerçevesinde raporun oluşmasına katkı yapmaksa eksik kalan kısmını siz tamamlarsınız. Ama bu arada lütfen -bir de hukukçuyuz- kullanacağımız kelimeleri, asacağımız yaftaları çok doğru değerlendirmek konumundayız. Kimsenin böyle bir paranoyası yok. Biz mevcut gerçeklerin üzerinden çıkıyoruz. Somut gerçekler önümüze, bunların müsebbiplerinin ortaya çıkarılması, bundan sonra tekrarlanmaması adına alınması gereken önlemler nelerdir, onun için biz buradayız.

BAŞKAN – Sayın Kesimoğlu, izniniz olursa ben bu tartışmayı burada sonlandırmak istiyorum. Bakın, yani şöyle söyleyeyim: Burada hepimiz farkındayız ki Sayın Tunç'un kastettiği şeyi, onu bir metafor olarak değerlendirmek lazım, ki vakia da öyledir gerçekten. Yani bu anlamda burada

herkes, bütün arkadaşlarım da aynı kanaattedir hepimiz aynı amaca yönelik bir gayret içerisindeyiz. Evet, Komisyonun amacını gerçekleştirmek için çaba ve gayret içerisindeyiz. Hiç kimsenin aksine bir düşüncesi olduğunu düşünmüyorum ben.

Evet, Sayın Korucu, buyurun.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hukuk somut olayları, yani tabir yerindeyse, elden çıkana, fiili, eylemi değerlendirmek zorundadır, bunun için de somut olaylar, fiiller, suçlar, kişiler ortaya konulmak zorundadır. Türkiye de bir gölge boks yapıyor sayın vekilimin dikkat çektiği konuda ve bu gölge boksu aslında başka operasyonları –benim şahsi kanaatim- başka manevraları örtmek, örtbas edebilmek için kullanılıyor. Yani Türkiye’de hukuksuz dinleme elbette vardır. Şayet bu olmasaydı Levent Ersöz’ün kayıt arşivini izah edemezdik ya da sanatçıları dinlemek için bile bir dönem İstanbul’da büyük bir operasyon yapıldı, biliyorsunuz, onlara şantaj yapabilmek için özel tesisatlar kurulmuş çeteler bile ortaya çıktı. Bu bir vakıa ama bu vakıayı belki en kötü tartışabileceğimiz nokta gölge boks yapmaktır ve bir kısım, tabir yerindeyse, olağan şüpheliler, günah keçileri ihdas ederek onların üzerinden, onların etrafında tartışmaktadır.

Ben konuşmam sırasında ya da bir önceki soruda, yanlış hatırlamıyorsam, bir örnek de verdim. Sayın Yaşar Büyükanıt’ın Genelkurmay Başkanı olması sürecinde hakkında kamuoyuna yansıyan birçok bilginin aslında daha sonra kendi silah arkadaşları tarafından depolandığı ve bunların çeşitli yollarla kamuoyuyla paylaşıldığı iddianamelerle ve somut verilerle ortaya çıkarılmış oldu. Onun için, hani Sayın Kaplan’ın sorusuna cevap verirken de arz etmeye çalışmışım, bunları spekülasyon olarak değerlendiriyorum ve çok üzerinde durduğunuz zaman asıl büyük fotoğrafı kaçırabileceğimiz endişesini taşıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, ben de çok teşekkür ediyorum.

NAMİK HAVUTÇA (Balıkesir) – Sayın Başkanım, bir cümleyle...

BAŞKAN – Bir tartışmaya mahal olacak bir şey olmasın, istirhamım o olsun.

Buyurun.

NAMİK HAVUTÇA (Balıkesir) – Şimdi, tabii, kimseyi itham etmek, ilzam etmek gibi bir derdimiz yok. Hepimiz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, milletin iradesinin olduğu Meclis bize verdiği haberleşme özgürlüğüne, özel hayatın gizliliğine yönelik ihlallerin olduğu gerçeğinin ortaya çıkmasının neticesinde gerçeği aramaya çalışıyoruz ve demokratik devletin, sistemin gerektirdiği tedbirlerin belirlenmesi amacıyla gerçeği aramaya çalışıyoruz. Ve bu çerçevede, yasa dışı, kamuoyuna mal olmuş birtakım dinlemelerin ya da yasal sınırları aşan dinlemelerin mahkemelerin gizlilik kararlarına rağmen birtakım medya organlarında yer aldığı ve bunun da... Demin Yılmaz Bey

vurguladı, dedi ki: “Madem, siz cemaatin bir gazetesi olarak gerçekleri sormuyorsunuz ya da neden sorulmuyor?” şeklinde şeyi üzerine... Tabii, ben de merak ettiğimden soruyorum. Gerçi Türkiye’de gizli bir yapılanma olup olmadığını hepimiz merak ediyoruz. Yani “Devletin içerisinde gizli bir güç, MİT’in içerisinde, emniyetin içerisinde devletin resmî temsiliyetinin dışında başka güçler ve ilişkiler var mıdır?” bu, kamuoyunun merak ettiği bir soru. Buradan şu ortaya çıkıyor: İşte bu bilgiler sadece “yandaş medya” denilen birtakım medya organlarına servis edildi. Bu, kim ya da kimlerin işidir? Bu konuda sizin düşünceniz nedir? “Zaman gazetesi olarak biz bu haberleri vermedik.” dediniz. Ben izleyemedim tabii, kimin verip vermediğini ama kamuoyunda da hep “yandaş medya” olarak bilinen yani “yandaş medya” derken de Hükûmete olan yakınlığıyla ilgili gazeteler kastediliyor zannedersen. Ben bu ifadeyi kullanmadım, sadece kamuoyuna yansıyan şekliyle kullanıyorum, bir.

İkincisi, Fethullah Gülen’le, bu Gülen hareketiyle ilişkiniz var mı sizin gazete olarak?

BİLAL UÇAR (Denizli) – Bu konuyla ne alaka?

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Zaman gazetesinin ilişkisi var mı ve Fethullah Gülen hareketinin bu konularla ilgili, MİT içerisinde ya da emniyet içerisinde birtakım şeyler de bahsedildi. Bununla ilginiz var mıdır, yok mudur onu bilmiyorum, merak ettiğim için soruyorum. Tabii, bu direkt bu konuyu ilgilendirmiyor belki ama madem yeri geldi, bunun da açıklığa kavuşması için, merak ettiğim için soruyorum.

BAŞKAN – Sayın Havutça, şimdi, ben size söz verirken özellikle bir tartışmaya mahal olmamasını istirham etmişim ama siz de... Sorunun içerisinde cevabı var. Bu soru ne Araştırma Komisyonumuzun konusuyla ne Alt Komisyonunun konusuyla hiçbir ilgisi olan bir husus değil. Onun için...

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Sayın Başkan, Sayın Tunç biraz önce...

BAŞKAN – Sayın Kesimoğlu, izniniz olursa...

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Arkadaşımız öyle ifade ettiği için ifade ettim ben.

BAŞKAN – Anladım ama şimdi şöyle söyleyeyim: Bu yöntem de doğru değil, soru doğru bir soru değil. Bu sebeple de sorarken aslında cevabını siz veriyorsunuz. Ne Araştırma Komisyonumuzun görev alanıyla alakalıdır ne Alt Komisyonun çalışma ve görev alanıyla alakalıdır. Bu sebeple de ben bu soruyu Alt Komisyon Başkanı olarak sorulmamış da kabul ediyorum.

Sayın Korucu peki çok teşekkür ediyorum.

ZAMAN GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI BÜLENT KORUCU – Bir konuya sadece cevap vermek istiyorum. O da “yandaş medyaya sızıyor.” konusunda bir açıklık, tavzih yapmak istiyorum. Bu yanlış bir algı. Bu belgelerin hemen hemen yüzde 90’ ı Taraf gazetesine sızmıştır hepimiz biliyoruz. Taraf gazetesinin de AK PARTİ Hükûmetiyle organik bir ilişkisi olması şöyle dursun, en keskin muhalif gazetelerden bir tanesidir. Belki basın-Hükûmet ya da basın-siyaset

